

2^ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΑΣ

Η Ζ΄ ραψωδία της Ιλιάδας με άλλη ματιά

Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία

Τμήματα: Β2, Β5

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Κλημεντιώτη Αναστασία

ΑΘΗΝΑ 2016

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Έχοντας ολοκληρώσει τη Ζ΄ ραψωδία της Ιλιάδας, στο πλαίσιο του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, κι έχοντας επεξεργαστεί αρκετούς στίχους της, παρακολουθήσαμε σχεδόν από κοντά τη συζήτηση της Ανδρομάχης με τον Έκτορα. Έτσι, είδαμε την Ανδρομάχη πανικόβλητη από την εξέλιξη της μάχης ανάμεσα στους Τρώες και τους Αχαιούς να ανησυχεί για το σύζυγό της και να προσπαθεί να τον πείσει να μείνει μέσα στο κάστρο ή, τουλάχιστον, να μην πολεμά στην πρώτη γραμμή... Ακούσαμε και τον Έκτορα να απαντά στην Ανδρομάχη μένοντας πιστός στις αρχές του, ανάμεσα στις οποίες υπέρτατη αξία αποτελεί η πατρίδα, αν και διαισθάνεται τη συμφορά που πλησιάζει... Υπήρξαν στιγμές που θελήσαμε κι εμείς να μεσολαβήσουμε ανάμεσά τους διατυπώνοντας τα δικά μας επιχειρήματα και να δώσουμε μια άλλη τροπή στην ιστορία... Άλλοτε πάλι, αντιλαμβανόμενοι μέσα από το διάλογο των δύο ηρώων τις αρνητικές συνέπειες του πολέμου και γνωρίζοντας ότι ακόμα και σήμερα, τόσους αιώνες μετά τη συζήτηση του Έκτορα και της Ανδρομάχης, ο «πόλεμος καλά κρατεί» σε κάποια σημεία του πλανήτη, φθάσαμε στο σημείο ως υπέρμαχοι της ειρήνης να κάνουμε «έκκληση» στους «δυνατούς» της γης για βοήθεια, ώστε να μη χρειαστεί στο μέλλον κάποιος άλλος Έκτορας να αποχαιρετήσει την οικογένειά του υπερασπιζόμενος την ακεραιότητα της πατρίδας του ή να φύγει με αυτήν παίρνοντας το δύσκολο δρόμο της προσφυγιάς...

Όλα αυτά σκεφθήκαμε να τα εκφράσουμε μέσα από μια σειρά δημιουργικών εργασιών, που επιλέξαμε με τα παιδιά των δύο τμημάτων, του Β2 και του Β5. Τα παιδιά με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ζήλο επέλεξαν τα θέματα που τα εξέφραζαν περισσότερο, ασχολήθηκαν με αυτά και παρουσίασαν τις εργασίες τους στην τάξη. Έτσι, η ραψωδία Ζ΄ της Ιλιάδας αποτέλεσε έναυσμα για κάτι πιο δημιουργικό, ίσως και πιο βιωματικό...

Η καθηγήτρια
Κλημεντιώτη Αναστασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	2
Περιεχόμενα	3
Δημιουργικές εργασίες.....	4
Δραστηριότητα 1 ^η	5
Δραστηριότητα 2 ^η	8
Δραστηριότητα 3 ^η	12
Δραστηριότητα 4 ^η	16
Δραστηριότητα 5 ^η	19
Δραστηριότητα 6 ^η	23
Δραστηριότητα 7 ^η	27

Ιλιάδα - Ραψωδία Ζ΄

Δημιουργικές εργασίες

Έχοντας μελετήσει την Ζ΄ ραψωδία της Ιλιάδας κι έχοντας επεξεργαστεί αρκετούς στίχους της θα μπορούσατε να ασχοληθείτε με κάτι πιο δημιουργικό, επιλέγοντας κάποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες...

1. Είδαμε την Ανδρομάχη πανικόβλητη από την εξέλιξη της μάχης ανάμεσα στους Τρώες και τους Αχαιούς να ανησυχεί για το σύζυγό της και να προσπαθεί να τον πείσει, μέσα από μια σειρά επιχειρημάτων που αγγίζουν κυρίως το συναίσθημα, να μείνει μέσα στο κάστρο ή τουλάχιστον να μην πολεμά στην πρώτη γραμμή. Να προσπαθήσετε εσείς να μπειτε στη θέση της Ανδρομάχης και να καταγράψετε τα λόγια της. Άραγε, τι θα λέγατε εσείς στο σύντροφό σας σε μια ανάλογη κατάσταση; Ποιο ρόλο θα παίζατε: αυτόν της αφοσιωμένης αλλά ταυτόχρονα ανασφαλούς και εξαρτημένης από τον άντρα της συζύγου ή της χειραφετημένης γυναίκας που αγαπά το σύζυγό της αλλά τον αφήνει να αποφασίσει;
2. Είδαμε και τον Έκτορα, ο οποίος διαισθάνεται τη συμφορά που πλησιάζει και ωστόσο ψύχραιμος απαντά στην Ανδρομάχη προσηλωμένος στις αρχές του, ανάμεσα στις οποίες υπέρτατη αξία έχει η πατρίδα, ξεκαθαρίζοντας τη θέση του. Να προσπαθήσετε κι εσείς να μπειτε στη θέση του Έκτορα και να καταγράψετε τα λόγια του προς την Ανδρομάχη. Ποια απόφαση θα έπαιρνε ο δικός σας Έκτορας και με ποια επιχειρήματα θα τη στήριζε;
3. Με βάση τα δεδομένα της μυκηναϊκής εποχής, να φανταστείτε εσείς και να καταγράψετε ένα διάλογο ανάμεσα στον Έκτορα και την Ανδρομάχη μέσα στα τείχη της Τροίας, ενώ έξω από αυτά «ο πόλεμος καλά κρατεί...»
4. Πόλεμοι με διαφορετική, βέβαια, μορφή γίνονται και σήμερα, μιας και δεν έχουν εξαλειφθεί από το ανθρώπινο γένος. Λαμβάνοντας υπόψη σας τη σύγχρονη μορφή των πολέμων καθώς και τις αξίες και τα ιδανικά των ανθρώπων της εποχής μας, να προσπαθήσετε να μεταφέρετε το διάλογο του «Έκτορα» και της «Ανδρομάχης» στη σύγχρονη εποχή... (Θυμηθείτε και τους στίχους από το ποίημα του Ιακ. Καμπανέλλη «Στρατιώτη μου, τη μάχη θα κερδίσει, όποιος πολύ το λαχταρά να ζήσει. Όποιος στη μάχη πάει για να πεθάνει, στρατιώτη μου για πόλεμο δεν κάνει... Όποιος το γυρισμό του όρκο δεν κάνει, στρατιώτη μου, τον πόλεμο το χάνει».)
5. Ο Έκτορας αφού αποχαιρέτησε την Ανδρομάχη, συνάντησε τον Πάρη, ο οποίος κατευθυνόταν κι αυτός προς το στρατόπεδο και του είπε πως είναι καλός στην τέχνη του πολέμου, έστω κι αν οι Τρώες τον κατηγορούν ότι αποφεύγει τη μάχη, παρόλο που είναι αυτός ο υποκινητής της... Να υποθέσετε ότι ήσαστε μάρτυρας της σκηνής αυτής και να καταγράψετε το διάλογο των δύο ηρώων, έτσι, όπως εσείς τον φαντάζεστε.
6. Ο Όμηρος σε πολλά σημεία της Ιλιάδας αναφέρει αρνητικές συνέπειες του πολέμου, περνώντας έμμεσα αντιπολεμικά μηνύματα. Να φανταστείτε ένα διάλογο ανάμεσα στον Έκτορα και την Ανδρομάχη, οι οποίοι βιώνοντας μερικές από τις συνέπειες αυτές αναρωτιούνται γιατί γίνεται ο πόλεμος...
7. Αιώνες αργότερα από την εποχή του Ομήρου, οι πόλεμοι συνεχίζονται σε διάφορα σημεία του πλανήτη. Να γράψετε μία επιστολή προς τους «δυνατούς» της γης κάνοντας έκκληση, μέσα από επιχειρήματα που αγγίζουν τόσο τη λογική όσο και το συναίσθημα, για βοήθεια...

Να επιλέξετε δύο από τις παραπάνω δημιουργικές εργασίες, να τις γράψετε στον υπολογιστή σας και να τις στείλετε σε ηλεκτρονική μορφή.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1^η

Στη Ζ΄ ραψωδία της Ιλιάδας είδαμε την Ανδρομάχη πανικόβλητη από την εξέλιξη της μάχης ανάμεσα στους Τρώες και τους Αχαιοούς να ανησυχεί για το σύζυγό της και να προσπαθεί να τον πείσει, μέσα από μια σειρά επιχειρημάτων που αγγίζουν κυρίως το συναίσθημα, να μείνει μέσα στο κάστρο ή τουλάχιστον να μην πολεμά στην πρώτη γραμμή.

Να προσπαθήσετε κι εσείς να μπειτε στη θέση της Ανδρομάχης και να καταγράψετε τα λόγια της. Άραγε, τι θα λέγατε εσείς στο σύντροφό σας σε μια ανάλογη κατάσταση; Ποιο ρόλο θα παίζατε: αυτόν της αφοσιωμένης αλλά ταυτόχρονα ανασφαλούς και εξαρτημένης από τον άντρα της συζύγου ή της χειραφετημένης γυναίκας που αγαπά το σύζυγό της αλλά τον αφήνει να αποφασίσει;

Αν μπορούσα να καθορίσω την αντίδραση της Ανδρομάχης, τότε θα ήθελα τα γεγονότα να γίνουν όπως τα περιγράψω παρακάτω:

ήσυχα και απ' το χέρι του πιασμένη η Ανδρομάχη (στ. 406)

εδάκρυσε και του 'λεγεν (στ. 407):

«Έκτορα, εσύ και ο γιος μας είστε τα πιο αγαπημένα μου πρόσωπα. Όμως, εξαιτίας του πολέμου πρόκειται να χάσω και τους δυο σας. Θα μείνω μόνη και απαρηγόρητη. Τίποτα δε θα με χαροποιεί πλέον. Θα αναπολώ τις στιγμές που ζήσαμε και οι τρεις μαζί και θα αναρωτιέμαι γιατί έπρεπε να σας χάσω τόσο άδικα... Αχ! Πόσο θα ήθελα να μην συμμετείχες σε αυτό τον αιματηρό πόλεμο! Πόσο θα ήθελα να ήμασταν οι τρεις μας κάπου, όπου κανείς ποτέ δε θα μπορούσε να διαταράξει την ηρεμία και τη γαλήνη τής οικογένειάς μας... Παρόλα αυτά, γνωρίζω ότι είναι αδύνατον να αποχωρήσεις από τον πόλεμο... Κατανοώ ότι έχεις υποχρεώσεις απέναντι στην πατρίδα σου και στους άνδρες που πολεμούν στο πλευρό σου... Ποτέ δε θα σου ζητούσα να τα παρατήσεις όλα για εμένα, ακόμη κι αν αυτό αποζητώ κατά βάθος. Αντιθέτως, θα είμαι στο πλευρό σου και θα υποστηρίξω όποια απόφαση κι αν πάρεις... Τέλος, υπόσχομαι ότι θα προσέχω το Σκαμάνδριο όσο εσύ θα πολεμάς υπερασπιζόμενος την Τροία». Αυτά είπε η Ανδρομάχη προσπαθώντας να συγκρατήσει τα δάκρυα της.

Στη συνέχεια, μη μπορώντας να κρύψει τον πόνο και τη θλίψη της, ξέσπασε σε ένα σπαραχτικό κλάμα και είπε μέσα στα αναφιλητά της: «Θα σε αγαπώ παντοτινά!». Ο Έκτορας βλέποντας την Ανδρομάχη να τρέμει, την άρπαξε στην αγκαλιά του και άρχισε να της μιλά προσπαθώντας να την ηρεμήσει και να την καθησυχάσει.

Κασιούμη Παρασκευή, Β2

Καθώς η ταλαιπωρημένη από τα πολλά βάσανα της ζωής Ανδρομάχη περιφερόταν πανικόβλητη στον πύργο με το μικρό παιδί της στην αγκαλιά, προσπαθώντας να βρει τον αγαπημένο της μέσα από τον πολύ κόσμο, μια ανδρική, ψηλή φιγούρα τράβηξε την προσοχή της. Ήταν ο Έκτορας, ο γλυκός της σύζυγος, ο οποίος ανήσυχα γύρναγε το κεφάλι του σε κάθε κατεύθυνση, προσπαθώντας να βρει την οικογένειά του που τόσο πολύ αγαπούσε, ώστε να τους πει το τελευταίο «αντίο», πριν πάει να πολεμήσει γενναία στον πόλεμο. Όταν πλησίασαν ο ένας τον άλλον, η Ανδρομάχη έπεσε στην αγκαλιά τού συντρόφου της, χαρούμενη που δεν είχε πάθει τίποτα και ήταν ακόμα καλά, ύστερα από ό,τι είχε περάσει σε αυτόν το φαιδρό πόλεμο.

Μετά από λίγη ώρα, η Ανδρομάχη γύρισε στον άνδρα της κοιτώντας τον στα μάτια με μια σοβαρή έκφραση και του είπε με αυτοπεποίθηση:

«Έκτορά μου, ξέρω πόσο δύσκολο είναι για εσένα να πολεμάς κινδυνεύοντας να χάσεις τη ζωή σου, ενώ έχεις μια ολόκληρη οικογένεια να σε περιμένει πίσω στο σπίτι. Για το λόγο αυτόν δεν πρόκειται να σε πιέσω να κάνεις τίποτα που δεν θέλεις και ούτε θα σε κάνω να νιώθεις τύψεις για την απόφαση που θα πάρεις. Πριν όμως μου πεις τι θέλεις να κάνεις έχοντας στο μυαλό σου ότι ο πόλεμος όσο πάει και δυσκολεύει, θέλω να σου πω τη δικιά μου άποψη.

»Γνωρίζω ότι ο πόλεμος είναι πολύ σημαντικός για εσένα, επειδή θα καθορίσει την τύχη της πατρίδας μας, αλλά και τη δικιά σου μετέπειτα ζωή, αφού θέλεις τόσο πολύ να κερδίσεις υστεροφημία και να σε θυμούνται όλοι για τη γενναιότητά σου... Ακόμα γνωρίζω ότι νοιάζεσαι και αγαπάς εμένα και το παιδί σου, ότι θα έκανες τα πάντα για εμάς αλλά και ακόμα ότι θα προσπαθείς πάντα να μας βοηθάς, όταν βρισκόμαστε σε μια δυσχερή θέση...

»Είσαι ένας ελεύθερος άνθρωπος και για αυτόν το λόγο θα σε αφήσω μόνο σου να πράξεις όπως θέλεις. Επίσης, θέλω να ξέρεις πως ό,τι και να κάνεις, εγώ θα σε αγαπώ και δεν πρόκειται ποτέ να σε κατηγορήσω για τις πράξεις σου, έστω και αν αυτές αποδειχθούν μοιραίες για το δικό μας συμφέρον.

»Τέλος, είναι πολύ σημαντικό να θυμάσαι ότι εγώ και το παιδί μας θα τα καταφέρουμε μόνοι μας, αφού μπορώ να προστατεύσω και τους δυο μας, όπως ακριβώς έχω κάνει όλο αυτό τον καιρό, και είμαι απόλυτα σίγουρη ότι μπορώ να σταθώ στα πόδια μου ανεξάρτητα από την απόφαση που θα πάρεις». Αυτά ήταν τα λόγια της Ανδρομάχης, λόγια γεμάτα αγάπη αλλά και σιγουριά προς τον άνδρα της.

Παπακώστα Σοφία, Β5

Θα ξεκινήσω το θέμα μου λέγοντας πως κάλλιστα μια χειραφετημένη γυναίκα μπορεί να είναι ανασφαλής, όπως και μια αφοσιωμένη θα μπορούσε να αφήσει το σύζυγό της να αποφασίσει για το πώς θα χειριστεί τον πόλεμο. Άρα δεν συμφωνώ με το διαχωρισμό και τα όρια που μπαίνουν σε αυτή την πολύ προσωπική σχέση. Θα έλεγα λοιπόν:

«Αγαπημένε μου, φυσικά κι ο πόλεμος είναι ό,τι χειρότερο για την ανθρώπινη ζωή και αξιοπρέπεια, αφού καταλύονται τα πάντα. Ανησυχώ πολύ για σένα και δεν θα ήθελα να σε χάσω, γιατί θα είναι δύσκολο να σταθώ στα πόδια μου, μα πάνω απ' όλα θα σε χρειαστεί το παιδί μας...

»Όμως, δεν μπορώ να κάνω κάτι, γιατί στη θέση μου βρίσκονται χιλιάδες σύζυγοι και μητέρες, που πονούν κι αυτές κι, εξάλλου, δεν μου ταιριάζει το μοιρολόι...

»Ελπίζω να γυρίσετε νικητές και ο πόλεμος να κρατήσει το λιγότερο που μπορεί.

»Σε αγαπώ! Να προσέχεις...

Παππά Ειρήνη, Β5

«Άνδρα μου, τι συμφορά σε βρήκε! Πρέπει να πας στον πόλεμο και να υπερασπιστείς την πατρίδα σου... Πάντως να ξέρεις ότι εγώ δεν θα σε σταματήσω! Η απόφαση είναι δική σου αλλά θα ήθελα να σκεφτείς και τι θα απογίνουμε εγώ και το παιδί σου, ο μικρός μας Αστυάνακτας, που, αν πεθάνεις, θα μεγαλώσει χωρίς πατέρα... Δεν ξέρω αν θα αντέξω τον χαμό σου... Αν πεθάνεις, δεν θα έχω πια κι εγώ λόγο για να ζω! Συλλογίσου μόνο ότι έχω χάσει ήδη τον πατέρα μου και τη μητέρα μου... Ο πόνος που νιώθω μόνο στην ιδέα ότι μπορεί να πεθάνεις είναι αφόρητος!

»Όμως, δεν εξαρτάται από εμένα η απόφασή σου! Είναι χρέος σου να σταθείς δίπλα στους συμπολεμιστές σου και να πολεμήσεις με θάρρος και δύναμη. Η πατρίδα σου σε χρειάζεται, οπότε πήγαινε! Μην σκέφτεσαι εμάς και το τι θα απογίνουμε! Ούτε το θάνατο ή την πτώση της Τροίας! Σκέψου πως θα επιβιώσουμε και θα γυρίσεις σίτι ασφαλή, για να καληνυχτίσεις και πάλι το παιδί σου».

Σδραβοπούλου Ελεονώρα, Β5

«Έκτορα, βλέπω πως οι Αχαιοί δεν ασειεύονται και έχουν φτάσει έως τα τείχη. Πιστεύω πως είναι η ώρα να πας να πολεμήσεις, να βοηθήσεις τους συντρόφους σου σε αυτήν τη δύσκολη ώρα που περνάμε. Αν χρειαστεί, θυσιάσου για την Τροία κι έτσι θα αποκτήσεις και υστεροφημία και θα είναι όλοι περήφανοι για σένα, ιδίως εγώ.

»Τώρα, μη σε απασχολεί τι θα γίνει με μένα και με το Σκαμάνδριο! Θα βρούμε λύση, ακόμα κι αν οι Αχαιοί έρθουν εδώ και μας πάρουν ως σκλάβους. Σε περίπτωση, όμως, που μείνω χήρα, θα ήθελα να πάρεις σοβαρά υπόψη σου πως είμαι ικανή να κάνω τα πάντα, για να ξεφύγω από τους Αχαιούς ακόμα κι αν αυτό απαιτεί την αυτοκτονία τη δική μου και του γιου μου.

»Ας μην φέρνουμε αυτά, όμως, στο μυαλό μας! Εσύ προσπάθησε να ενθαρρύνεις τους συντρόφους σου, αφού και ο ίδιος πλέον βλέπεις πως είναι έτοιμοι να τα παρατήσουν. Προσπάθησε να το αποτρέψεις! Ακόμα, σκέψου σοβαρά να πείσεις τον Πάρη να επιστρέψει την Ελένη... Δεν αξίζει χιλιάδες πολεμιστές να θυσιάζονται γι' αυτήν... Εξάλλου, από τη στιγμή που πάτησε το πόδι της εδώ, μόνο καταστροφές έχει προκαλέσει!

»Συνάμα, μην ξεχάσεις να προσφέρεις θυσία στο Δία... Μπορεί να μας βοηθήσει σε αυτήν την κρίσιμη ώρα... Έλα, είναι ώρα να πας στο στρατόπεδο τώρα και μην ξεχάσεις τα λόγια μου...»

Μετά το σύντομο αποχαιρετισμό μεταξύ του Έκτορα και της Ανδρομάχης, ο Έκτορας προσέφερε εκατόμβη θυσία στο Δία και αποχώρησε για το στρατόπεδο με υψωμένο το ηθικό.

Σέση Σάρα, Β5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2¹

Στη ραψωδία Ζ΄ είδαμε και τον Έκτορα, ο οποίος διαισθάνεται τη συμφορά που πλησιάζει και ωστόσο ψύχραιμος απαντά στην Ανδρομάχη ξεκαθαρίζοντας τη θέση του, προσηλωμένος στις αρχές του, ανάμεσα στις οποίες υπέρτατη αξία αποτελεί η πατρίδα και η υπεράσπισή της.

Να προσπαθήσετε κι εσείς να μπειτε στη θέση του Έκτορα και να καταγράψετε τα λόγια του προς την Ανδρομάχη. Ποια απόφαση θα έπαιρνε ο δικός σας Έκτορας και με ποια επιχειρήματα θα τη στήριζε;

Και στη σεβαστή γυναίκα του απάντησε ο λοφοσειστής Έκτωρ:

«Όλα αυτά τα αισθάνομαι και εγώ γυνή μου, αλλά σκέψου και εμένα, σκέψου τη θέση μου. Είμαι ο επικεφαλής του στρατού. Σκέψου τι θα συμβεί, αν φύγω από τη μάχη και δεν πολεμώ πια στην πρώτη γραμμή. Πέρα της ντροπής που θα νιώθω, τις τύψεις ή την αποδοκιμασία που θα δεχτώ τόσο από το λαό όσο και από το στρατό, οι άμυνες της Τροίας θα καταρρεύσουν. Οι άντρες θα λιγοψυχήσουν και η πόλη, αργά ή γρήγορα, θα πέσει στα χέρια του εχθρού. Η Τροία θα καταστραφεί, τα πλούτη της θα χαθούν, ο λαός θα σφαγιαστεί και τα γυναικόπαιδα, όσα ξεφύγουν από την καταστροφή, θα γίνουν σκλάβοι. Πρακτικά, αν δεν πολεμήσω και μάλιστα στην πρώτη γραμμή, μια από αυτές τις τύχες θα έχεις κι εσύ και το παιδί μας. Πίστεψέ με, προτιμώ να πεθάνω, παρά να δω την οικογένειά μου να χάνεται και κυρίως εσένα, Ανδρομάχη, πιστή μου σύζυγε. Όμως, έχω υποχρέωση και απέναντι στον εαυτό μου, καθώς σε όλη μου τη ζωή έχω μάθει να μη φεύγω άνανδρα από τις μάχες και να μην αποφεύγω τους κινδύνους ακόμα και όταν απειλείται η ζωή μου. Όσον αφορά τη δόξα μου, αυτή είναι καθήκον μου να τη διαφυλάξω και να την κληροδοτήσω στον πολυαγαπημένο μας γιο».

Αυτά είπε ο Έκτωρ και αφού πήρε αγκαλιά το γιό του, φίλησε τη σύζυγό του και έφυγε για το πεδίο της μάχης!

Δαβάκης Παναγιώτης, Β2

«Αγαπημένη μου, καταλαβαίνω τους φόβους και την αγωνία σου. Έχεις δίκιο που φοβάσαι, είναι επικίνδυνα έξω στη μάχη και μπορεί να σκοτωθώ, εσύ να μείνεις χήρα και το παιδί μας ορφανό...

Όμως εγώ είμαι ο πρίγκιπας της Τροίας, αρχηγός του στρατού και πρέπει να υπερασπιστώ την πατρίδα μας για το καλό όλων των Τρώων, για τη σωτηρία και την ελευθερία μας. Αν το σκάσω και νοιαστώ μόνο για το συμφέρον το δικό μου και της οικογένειάς μου, θα ντροπιαστώ και θα με θεωρήσουν δειλό, γιατί δεν παραμένω να πολεμήσω σαν άντρας και στρατιώτης της Τροίας. Προτιμώ έναν ένδοξο θάνατο και να ζήσω με το κεφάλι ψηλά το λίγο καιρό που μου μένει, κάνοντας το καθήκον μου, παρά να ζήσω περισσότερο κρυμμένος στην αφάνεια και ντροπιασμένος».

Κολίτσης Χρήστος, Β2

Ενώ ο Έκτορας έβλεπε τη γυναίκα του απελπισμένη να του ζητάει να απομακρυνθεί από τον πόλεμο, αυτός σκεπτόταν τον πιο ιδανικό τρόπο για να της εξηγήσει την απόφασή του και γιατί οδηγήθηκε σε αυτήν μετά από πολλές μέρες σκέψης.

«Ανδρομάχη», της είπε ψύχραιμα, «άκουσα με προσοχή και σκέφτηκα πολύ σοβαρά την άποψή σου και πιστεύω ότι έχεις δίκιο σε κάποια σημεία. Όπως γνωρίζεις, ο πόλεμος αποτελεί ένα πολύ σημαντικό μέρος στη ζωή μου, αφού μέσω αυτού θα μπορέσω να βοηθήσω την πατρίδα μου, αλλά και να κερδίσω υστεροφημία, ώστε να με θυμούνται και να με τιμούν όλοι μετά το θάνατο μου. Από την άλλη πλευρά, όμως, η οικογένειά μου αποτελεί ένα ακόμα πιο σημαντικό κομμάτι της ζωής μου. Για το λόγο αυτόν αποφάσισα ότι θα απομακρυνθώ λίγο από τον πόλεμο και ότι θα πολεμώ μόνο από τα τείχη, ώστε να μην τραυματιστώ και να μην αφήσω εσένα και το παιδί μας μόνους.

Αυτή είναι η απόφασή μου κι εύχομαι να συμφωνείς με αυτήν και να με στηρίξεις κατά τη δύσκολη αυτή χρονική περίοδο της ζωής μου».

Παπακώστα Σοφία, Β5

Ο δικός μου Έκτορας ταυτίζεται σχεδόν απόλυτα με τον ομηρικό ήρωα. Θεωρώ ότι οποιαδήποτε άλλη επιλογή θα ήταν ντροπή για έναν πολεμιστή της εποχής εκείνης.

«Αγαπημένη μου, όλα αυτά που είπες τα σκέφτομαι κι εγώ και με λυπούν αφάνταστα. Αλλά η καρδιά μου μ' έμαθε να είμαι γενναίος και να μάχομαι μπροστά απ' όλους τους Τρώες. Διαισθάνομαι ότι αργά ή γρήγορα η Τροία θα χαθεί και δεν φαντάζεσαι πόσο με πληγώνει η απώλεια των συμπατριωτών μου. Αλλά πιο πολύ απ' όλες τις συμφορές, εκείνη που δεν μπορώ ν' αντέξω είναι να γίνεις εσύ σκλάβο των Αχαιών...

Καλύτερα, λοιπόν, να πεθάνω στη μάχη ένδοξα, παρά ν' αντικρίσουν τα μάτια μου τη δική σου ατίμωση. Κι αν είναι ο θάνατος μου να γλιτώσει εσένα και το παιδί μας από τα δεινά, ας πεθάνω μια ώρα νωρίτερα...

Αλλά, μη με ξεχάσετε, αγαπημένη μου Ανδρομάχη... Αν η Τροία σταθεί όρθια, στήστε σε μία γωνία ένα μνημείο για την υστεροφημία μου».

Παπανάγνος Στυλιανός, Β5

Όταν η Ανδρομάχη ολοκλήρωσε το λόγο της, ήρθε η σειρά του Έκτορα να μιλήσει:

«Μόνο ο Δίας ξέρει πόσο θα ήθελα να μείνω εδώ και να μην πάρω μέρος στα έργα τα πολεμικά. Σε κανέναν δεν αρέσει ο πόλεμος και όλοι οι συμπολεμιστές αναγκάστηκαν να αφήσουν τις οικογένειές τους πίσω και να έρθουν να πολεμήσουν για την πατρίδα.

Χωρίς εμένα, όμως, οι Τρώες δεν θα καταφέρουν πολλά. Είμαι ο πρώτος πολεμιστής και υπερασπιστής της πατρίδας μας. Πρέπει να εκμεταλλευτώ την απουσία του Αχιλλέα. Αν ο αδελφός μου δεν τα είχε κάνει όλα θάλασσα, τώρα πολύ πιθανόν να μην βρισκόμασταν σε αυτήν την κατάσταση. Είμαι, βέβαια, σίγουρος πως ο Μενέλαος δεν τα κάνει όλα αυτά για την Ελένη. Εξάλλου, η Ελλάδα είναι γεμάτη νέες όμορφες και νέες... Θέλει τη γη μας να πάρει και να καταστρέψει το όμορφο Ίλιο. Δεν πρέπει να αφήσω κάτι τέτοιο να συμβεί...

Αλλά, από την άλλη, δεν γίνεται να σε αφήσω μόνη εσένα και το γιο μας. Γιατί οι Αχαιοί άμα περάσουν το τείχος, θα κάνουν δούλα εσένα και το παιδί θα το σκοτώσουν. Άκου να δεις, λοιπόν, τι σκέφτηκε ο Πάρης που από πόλεμο γνωρίζει λίγα αλλά από σχέδια πολλά. Θα φτιάξουμε ένα δώρο μεγάλο και πλούσιο, ένα τεράστιο ξύλινο άλογο που θα είναι σήμα ανακωχής! Θα το βάλουμε έξω από το τείχος μας. Μέσα όμως θα είναι κρυμμένοι πολλοί πολεμιστές. Όταν οι Αχαιοί το άρουν στο τείχος τους και πέσει το βράδυ, οι άνδρες θα επιτεθούν και θα αναγκάσουν τους Αχαιούς να φύγουν! Μέχρι όμως να το κατασκευάσουμε, θα πρέπει να συνεχίσω να μάχομαι για την πατρίδα... Εσύ κάνε κουράγιο και σου υπόσχομαι πως όλα θα πάνε καλά».

Παπαχειμώνα Μαρινέτα, Β5

Σύμφωνα με τον Όμηρο, ο Έκτορας απαντάει στην Ανδρομάχη ότι θέλει να πάει να πολεμήσει στο πλευρό των Τρώων.

Ο δικός μου Έκτορας θα απαντούσε το ίδιο στην Ανδρομάχη, γιατί ξέρουμε από την Ιλιάδα ότι το να πολεμάς στον πόλεμο, να βοηθάς τους συμπατριώτες σου στη μάχη και να φεύγεις με τιμές είναι προτιμότερο από το να κάθεσαι άπραγος και να μην κάνεις τίποτα, γιατί μετά είσαι σαν δειλός.

Πετεινάρης Νικηφόρος, Β5

Ο Έκτορας απαντάει στην Ανδρομάχη:

«Ανδρομάχη, κι εγώ θα ήθελα να μην πάω να πολεμήσω αλλά δεν μπορώ. Έχω καθήκοντα ως ανάδοχος του θρόνου και δεν μπορώ να εγκαταλείψω τους υπηκόους μου. Εξάλλου, πολεμάω για να βασιλέψει σε αυτόν τον τόπο κάποτε ο γιος μου και να θυμάται τον πατέρα του ως έναν γενναίο βασιλιά και όχι σαν έναν λιποτάκτη».

Πλάκας Κωνσταντίνος, Β5

«Γυναίκα μου, καταλαβαίνω πως νιώθεις για εμένα, γιατί με αγαπάς και νοιάζεσαι. Ξέρω, είναι δύσκολη η στιγμή του αποχωρισμού και για τους δυο μας, γιατί μπορεί να μην ξαναειδωθούμε... Όμως πρέπει να πάω, γιατί δεν γίνεται ο βασιλιάς και το πρωτοπαλικάρο των Τρώων να μην πολεμάει. Θα πάω, λοιπόν, να πολεμήσω για την πατρίδα, για το χρώμα που πατάμε, για τα αγαθά της Τροίας και, φυσικά, για το μέλλον του γιου μας. Θα πολεμήσω, γιατί είναι το καθήκον του σωστού άντρα, όταν η πατρίδα του είναι σε πόλεμο. Εάν δεν τονώσω εγώ το ηθικό των Τρώων με την παρουσία μου, τότε ποιος θα το κάνει;

Εάν δεν ορμήσω στη μάχη και δεν καταστρέψω ό,τι βρίσκεται μπροστά μου τότε πώς θα κάνουμε τους Αχαιούς να φύγουν; Εάν δεν πολεμήσω και μείνω στα τείχη παρακολουθώντας το θάνατο χιλιάδων φίλων και συμπατριωτών μου, όλοι θα πιστέψουν ότι είμαι δειλός και δεν τολμάω να πάω και να πέσω στη μάχη.

Θα πάω να πολεμήσω, λοιπόν, γιατί το μέλλον του γιου μας εξαρτάται από αυτόν τον πόλεμο. Εάν νικήσουμε στο τέλος και διώξουμε τους Αχαιούς, τότε όλα θα είναι μια χαρά και ο γιος μας θα γίνει ο βασιλιάς της Τροίας και θα ζήσει ζωή γεμάτη ελευθερία ξέροντας, βέβαια, την ιστορία της μάχης. Εάν όμως η μάχη χαθεί και μας νικήσουν οι Αχαιοί, τότε ο γιος μας θα γίνει σκλάβος των Αχαιών ή και το χειρότερο μπορεί και στο μίσος που τρέφουν για εμάς να τον σκοτώσουν και έτσι δεν θα δει την Τροία ποτέ ελεύθερη.

Γι' αυτό κι εγώ θα πάω να πολεμήσω και ας γίνει ό,τι έχουν ορίσει οι Μοίρες. Πάντα θα σας σκέφτομαι και θα πολεμώ για σας. Εάν δεν ξαναειδωθούμε, να ξέρεις ότι σε αγαπούσα και θα σε αγαπώ ό,τι και να γίνει».

Πνευματικός Οδυσσέας, Β5

«Αγαπητή μου Ανδρομάχη, παρόλο που, όπως γνωρίζεις, νοιάζομαι πάρα πολύ για εσένα και το μικρό Σκαμάνδριο, θα ήταν πολύ καταστροφικό για τη φήμη μου αλλά και για την ίδια την Τροία να μην πάρω μέρος στον πόλεμο. Έχω υποχρέωση να διατηρήσω τη δόξα τη δική μου αλλά και του πατέρα μου. Αν δεν πολεμήσω στο πλευρό των Τρώων, όλη αυτή η δόξα θα χαθεί, μιας και όλοι θα με θεωρήσουν άνανδρο και δειλό. Εκτός από αυτό, όμως, είναι και καθήκον μου ως αρχηγός να πολεμήσω για την πατρίδα, ανεξάρτητα από το τι συνέπειες θα έχει η ενέργειά μου αυτή. Τέλος, αν δεν πολεμήσω και σταθώ δειλά πίσω από τα τείχη του κάστρου, οι ενοχές που θα έχω στη συνέχεια, επειδή δεν πήρα μέρος στη μάχη, θα είναι υπερβολικά βαριές, για να τις αντέξω. Γι' αυτούς τους λόγους, νιώθω την ανάγκη να παρευρεθώ στον πόλεμο».

Πολύζου Ανθή, Β5

« Όλα τα αισθάνομαι κι εγώ, γυναίκα μου, και θα έκανα τα πάντα, για να μείνω μαζί σου. Να το ξέρεις αυτό και να το θυμάσαι. Δεν μπορώ να αντιμετωπίσω εύκολα αυτό το δίλημμα. Μου είναι αδύνατο να επιλέξω ανάμεσα σε σένα και την πατρίδα. Σε κάθε άλλη περίπτωση θα διάλεγα εσένα, όμως τους άνδρες μου αρνούμαι να προδώσω, όποιος και να είναι ο κίνδυνος. Πρέπει να πολεμήσω για την πατρίδα μου, να δώσω κουράγιο στους άλλους πολεμιστές. Ειδάλλως, ποιος θα τους οδηγήσει στη μάχη; Αυτός ο πόλεμος είναι αυτοθυσία για όλους μας. Δεν σκέφτεσαι όλες τις άλλες γυναίκες, των οποίων οι άνδρες πολεμούν, για να σωθεί η Τροία; Δεν είναι δίκαιο να σωθώ εγώ που τους οδήγησα μέχρι εδώ! Μαζί τους θα πολεμήσω κι ας πεθάνω στη μάχη! Δεν αντέχω στη σκέψη της Τροίας στα χέρια των Αχαιών κι εσένα σκλαβωμένη. Θέλω να ζήσω μία ευτυχισμένη ζωή μαζί σου και με το παιδί μας, όμως δεν μπορώ να αφήσω τους συμπολεμιστές μου να πεθάνουν εδώ. Η πτώση της Τροίας, όπως και όλοι γνωρίζουμε, είναι αναπόφευκτη αλλά είναι χρέος μου να κάνω ό,τι μπορώ για την πατρίδα. Επίσης, φεύγοντας έτσι από τον πόλεμο θα απογοητεύσω τον πατέρα μου, ο οποίος έχει κάνει τόσα πολλά για μένα και για την πατρίδα. Θα κάνω ό,τι μπορώ και θα πολεμήσω μέχρι να πεθάνω για την πατρίδα μου και για την οικογένειά μου!»

Σδραβοπούλου Ελεονώρα, Β5

Αν ήμουν ο Έκτορας, δεν θα εγκατέλειπα τη μάχη, όπως θα μου είχε ζητήσει η Ανδρομάχη...

«Ανδρομάχη, παρόλο που έχω την ευκαιρία να εγκαταλείψω, δεν θα το κάνω, καθώς γνωρίζω τις συνέπειες που θα φέρει αυτή η απόφαση και θα νιώθω άσχημα, επειδή θα εγκαταλείψω τους συμπολεμιστές μου σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση που δημιουργεί ο πόλεμος... Επίσης, δεν θα είμαι ηθικά ικανοποιημένος με τον εαυτό μου, καθώς θα έχω λιποτακτήσει κοιτάζοντας μόνο τον εαυτό μου. Από την άλλη, όμως, γνωρίζω πως θα σκοτωθώ στον πόλεμο, ενώ έχω να φροντίσω το γιο μου και να κρατάω συντροφιά σε σένα, που θα αντιμετωπίσεις πολλές δυσκολίες χωρίς την παρουσία μου».

Σπηλιωτόπουλος Γιώργος, Β5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3^η

Στη Ζ΄ ραψωδία είδαμε την Ανδρομάχη πανικόβλητη από την εξέλιξη της μάχης ανάμεσα στους Τρώες και τους Αχαιούς να ανησυχεί για το σύζυγό της και να προσπαθεί να τον πείσει να μείνει μέσα στο κάστρο ή τουλάχιστον να μην πολεμά στην πρώτη γραμμή. Είδαμε και τον Έκτορα, ο οποίος διαισθάνεται τη συμφορά που πλησιάζει και ωστόσο ψύχραιμος απαντά στην Ανδρομάχη προσηλωμένος στις αρχές του, ανάμεσα στις οποίες υπέρτατη αξία αποτελεί η υπεράσπιση της πατρίδας.

Με βάση τα δεδομένα της μυκηναϊκής εποχής, να φανταστείτε εσείς και να καταγράψετε ένα διάλογο ανάμεσα στον Έκτορα και την Ανδρομάχη μέσα στα τείχη της Τροίας, ενώ έξω από αυτά «ο πόλεμος καλά κρατεί...»

Ο Έκτορας πλησίασε τη γυναίκα του και χάρειψε το χεράκι του γιου του. Στα μάτια της Ανδρομάχης έβλεπε την αγωνία, την ανησυχία και τον τρόμο. Ωστόσο, η αγαλλίαση που ένιωθε η ίδια βλέποντας τον άντρα της, ηρέμησε το πρόσωπό της.

Ήξερε την ορμή του πολέμου, τις απώλειες και τη θλίψη που προκαλούσε. Άλλωστε, είχε χάσει όλα της τα αδέρφια από το σπαθί του Αχιλλέα... Ήξερε ότι τώρα κινδύνευε να χάσει και τον άντρα της, το μόνο άνθρωπο που της είχε απομείνει, τη μόνη της παρηγοριά... Αλλά ο Έκτορας πάνω από σύζυγος και πατέρας ήταν πολεμιστής και η Ανδρομάχη ήξερε ότι ένας πολεμιστής δεν μπορεί ποτέ να αποχωρήσει από τη μάχη. Και τώρα οι Τρώες χρειάζονταν τον Έκτορα περισσότερο από ποτέ...

Κοίταξε τον άντρα της, που εκείνη τη στιγμή έπαιζε με το γιο τους, χαμογέλασε και του είπε:

«Άντρα μου, είναι σκληρή και δύσκολη η μάχη, μα η τόλμη κι η δύναμή σου είναι μεγάλες, κι είσαι εσύ των Τρώων ο τρανότερος, το θάρρος κυριαρχεί μες στην ψυχή σου. Ουδέποτε δειλίτσες μπροστά στις μάχης το σπαθί, μήτε ο θάνατος τρόμαξε ποτέ την ανδρεία σου. Και τώρα που οι Τρώες σε χρειάζονται, πήγαινε και δώσε την ψυχή σου στη μάχη. Κι εγώ μες στην καρδιά μου θα σ' έχω πάντοτε και δεν θα σε λησμονήσω. Το θάρρος και η τόλμη σου αξέχαστα θα μείνουν κι όταν εγώ θα 'χω χαθεί κανείς δεν θα ξεχάσει των Τρώων τον πολεμιστή που νίκησε τον Άδη.

»Και τώρα πήγαινε. Και έχε στην καρδιά σου μόνο τη νίκη. Αυτά μονάχα έχω να σου πω. Με θάρρος και τόλμη τη μάχη θα κερδίσεις». Αυτά είπε η Ανδρομάχη, μα τώρα δάκρυα πλημμύριζαν τα μάτια της.

Κι ο Έκτορας άκουσε τα λόγια της γυναίκας του και προς αυτήν απάντησε:

«Γυνή μου, η μάχη είναι δύσκολη κι αν πίσω δεν γυρίσω κι είναι της μοίρας μου γραφτό να πέσω στη μάχη, μονάχα να θυμάσαι πως για σένα πολέμησα και χάθηκα, για σε και για το γιο μας. Γιατί ποτέ δεν θ' άντεχα να δω το γιο μας να χάνεται κι εσένα να σε παίρνουν σκλάβα. Και μην κλάψεις για το χαμό μου, να θυμάσαι, μονάχα χαρά και θάρρος κι όχι θλίψη».

Αυτά είπε ο Έκτορας πλησίασε το γιο του χάρειψε τα μαλλιά του και τον φίλησε στο μέτωπό του. Πήρε αγκαλιά τη γυναίκα του κι όταν της είπε «αντίο», ήξερε μέσα του πως ήταν το τελευταίο... Μα δε γύρισε να κοιτάξει πίσω, γιατί δεν ήθελε να δει στα μάτια της γυναίκας του τα δάκρυα και τον πόνο. Ήξερε ότι έπραττε σωστά που γύριζε στη μάχη, μα ήταν αβάσταχτος ο πόνος του, ο πόνος του χαμού των πιο αγαπημένων...

Δούβου Ράνια, Β2

Μετά από τα παρακάλια της Ανδρομάχης ο Έκτορας παίρνει το λόγο: «Ανδρομάχη, έλα στη θέση μου, κατάλαβέ με! Δεν μπορώ να κάνω αλλιώς! Είμαι ένας από τους πρίγκιπες της Τροίας και ο πιο δυνατός πολεμιστής της... Πρέπει να πολεμήσω για την πατρίδα... Πρέπει να διορθώσω το λάθος του αδελφού μου...», της εξηγεί με ηρεμία.

Η Ανδρομάχη απομακρύνεται λυπημένη. Ο Έκτορας, στενοχωρημένος, επεξεργάζεται τα λόγια του. *Μήπως η Ανδρομάχη είχε δίκιο; Γιατί πρέπει αυτός να διορθώσει το λάθος του αδερφού του; Εκείνος οφείλει να το κάνει... Άλλωστε, αν ο ίδιος πάει στον πόλεμο, μπορεί να πεθάνει και να αφήσει τη γυναίκα του χήρα και το παιδί του ορφανό... Κι αυτό ήταν κάτι που δεν έπρεπε να γίνει... Δεν θα χωριζόταν η οικογένεια του για τις ανοησίες του αδελφού του...*

Πήγε γρήγορα να βρει την Ανδρομάχη, για να εμποδίσει το θρήνο της. Την βρήκε καθισμένη στον αργαλειό της να υφαίνει και τα μάτια της γεμάτα με δάκρυα. Ο Έκτορας την πλησίασε και της είπε ό,τι ακριβώς είχε σκεφτεί: «Όχι, δεν πρέπει να χωριστούμε εξαιτίας του αδελφού μου... Εκείνος πρέπει να διορθώσει το λάθος του».

Η Ανδρομάχη τον κοίταξε βουρκωμένη με ένα περίεργο ύφος και τον ρώτησε: «Τι θα γίνει όμως με τη δόξα σου και το αξίωμά σου; Όσοι σε δουν να το κάνεις αυτό θα σε θεωρήσουν δειλό και άνανδρο και ο πατέρας σου μπορεί να σου πάρει το αξίωμα, επειδή ντρόπιασες την οικογένεια».

Πράγματι, αυτά ήταν θέματα που δεν τα είχε σκεφτεί, πριν πάρει την απόφασή του. *Πώς θα δικαιολογούσε τον εαυτό του στον πατέρα του με τα λιγοστά και φθηνά επιχειρήματα που είχε; Σίγουρα θα τον θεωρούσαν όλοι τρελό ή δειλό... Αλλά δεν το έβαλε κάτω. Σκέφτηκε το πιο δυνατό επιχείρημα από όλα όσα είχε αναφέρει. Έτσι, είπε στην Ανδρομάχη: «Η οικογένεια είναι ο πιο σημαντικός και δυνατός θεσμός που υπάρχει και κανένας ή τίποτα δεν πρέπει να τον σπάσει. Γι' αυτό κι εγώ θα κάνω αποχή από*

τον πόλεμο! Ο πόλεμος μόνο κακά σκορπά κι εγώ δεν θα πολεμήσω, μόνο και μόνο για να δείξω ότι στη μάχη το μόνο πράγμα που γίνεται είναι να καταστρέφονται οικογένειες και οι πατέρες να μην βλέπουν ποτέ ξανά το παιδί τους και τη γυναίκα τους. Αυτό θα πω σε όλους και ελπίζω να με καταλάβουν και να με υποστηρίξουν, καθώς σχεδόν όλοι τους έχουν οικογένεια...».

Παπαχειμώνα Ανδριάνα, Β5

Καθώς κρατώ το γιο μου στην αγκαλιά μου, τον θυμάμαι ακόμα πιο μικρό, στη γέννα του. Και αναρωτιέμαι αν θα θριαμβεύσει, αν θα είναι γενναίος, αν θα δείχνει το σθένος του και την ανδρεία του, όπως ο πατέρας του. Καθώς κοιτώ κάτω από το τείχος, αντιλαμβάνομαι το ύψος του. Νιώθω ένα ρίγος. Ξέρω ότι ποτέ οι Αχαιοί δεν θα μας κατακτήσουν! Αυτός είναι ο μόνος τρόπος να με καθησυχάσω. Να πείσω τον εαυτό μου ότι ο Έκτορας θα είναι καλά... Και πως μπορώ να επιβιώσω μακριά του...

Καθώς συλλογιέμαι και τα άλλα του πολέμου, τα καλά – έχει και τα καλά του, παραδόξως – εμφανίζεται εκείνος. Γυρίζω να βεβαιωθώ ότι είναι εκείνος. Είναι απόγευμα και ο ήλιος όταν δύει είναι μαγευτικός. Σε αγκαλιάζει, ακριβώς όπως κάνει ο Έκτορας τώρα. Νιώθω αυτήν την ασφάλεια που πάντα μου προσέφερε. Αυτήν την ασφάλεια που ο ήλιος σου χαρίζει ότι είσαι ακόμα ζωντανός.

«Τι θες να κάνω;» με ρωτάει και με απελευθερώνει. Ενώνω τα χείλη μου και τα πιέζω έτσι, που δεν φαίνονται και αποστρέφω το βλέμμα μου, κοιτώ το βιολετί και το πορτοκαλί του ουρανού.

«Ει!» μου αγγίζει το μάγουλο με το χέρι του και το κατευθύνει έτσι, που με αναγκάζει να τον κοιτάξω.

«Δεν μπορώ να σε αποτρέψω. Ούτε θέλω...», λέω με μια τρεμάμενη φωνή. Βγάζω την αγωνία μου. Ποτέ δεν ήμουν καλή στο να κρύβω τα συναισθήματά μου.

«Ξέρεις, αν κάποιος από την οικογένειά μου θα μου έλειπε πιο πολύ, αυτός θα ήσουν εσύ... Γιατί εσύ πάντα με καταλαβαίνεις...»

Θέλω να τραβήξω τα μάτια μου από πάνω του, μα αντί γ'αυτό θαυμάζω την κορμοστασιά του, τους μύες του και τα λόγια του. Την ικανότητα του να με πείθει. Να με πείθει πως είναι ικανός.

Με αργές κινήσεις βγάζει την πανοπλία του και την ακουμπά με ευλάβεια στο μαρμάρινο πάτωμα. Χαϊδεύει τον Αστυάνακτα. Σαν να είναι η τελευταία φορά που το κάνει...

Στέκομαι δίπλα του και το χέρι του με αγκαλιάζει. Κοιτάμε τον ουρανό, μαζί. Βγάζω από το διάφανο φόρεμά μου ένα φυλαχτό. Το σφίγγω στη γροθιά μου, πριν του το παραδώσω, κλείνω τα μάτια μου και του το περνάω. Με κοιτάει με απορία και γνέφω. Το κρατάει τόσο σφιχτά.

«Για πάντα!» ψιθυρίζει και γέρνω το κεφάλι μου στον ώμο του.

Ίσως να είναι από τα τελευταία πράγματα που άκουσα από κείνον... Από τον άντρα μου, που βάδιζε προς το θάνατο, που δεν τον σταμάτησα, που τον στήριξα σε αυτό. Και όμως νιώθω ότι έτσι έπρεπε να κάνω. Να τον στηρίξω σε όποια απόφαση κι αν έπαιρνε... Και πήρε αυτή... Έτσι είναι η ζωή...

Καθώς τον παρακολουθώ να μάχεται, ακούω τη φωνή του στο κεφάλι μου «Για πάντα!» και καθησυχάζομαι. Κλείνω τα μάτια μου και νιώθω το ηλιοβασίλεμα να με συνεπαίρνει κάπου, όπου δεν χρειάζεται να χάσω το σύζυγό μου, κάπου, που είμαστε μαζί, ελεύθεροι.

Ρόκα Λίνα, Β5

Το τείχος μοιάζει πιο γερό, όταν κρατιέμαι πάνω στις σκληρές του πέτρες... Είμαι ασφαλής αλλά δεν ξέρω για πόσο ακόμα...

Ο Έκτορας πλησιάζει κοντά μου. Δεν έχει βάλει ακόμα την πανοπλία, γιατί δεν ακούγεται ο κρότος που κάνει, όταν πατάει με τα γυμνασμένα πόδια του στη γη. Με αγκαλιάζει και χώνομαι πιο βαθιά στα στιβαρά του χέρια... Ίσως να είναι η τελευταία φορά... Ο γιος μας είναι κι αυτός μαζί μας, ώσπου αρχίζει και κλαίει. Ο Έκτορας κάνει νεύμα σε μια παρακώρη, η οποία έρχεται σιωπηλή, παίρνει το παιδί χαμογελώντας και απομακρύνεται λέγοντας λόγια νανουριστικά.

Τα μάτια του Έκτορα συναντούν τα δικά μου και ήδη βλέπω τις ρυτίδες στο πρόσωπό του. Βλέπω πώς ο πόλεμος τον έχει αλλάξει, τον έχει μετατρέψει σε μια μηχανή που σκοτώνει... Γενναίος αλλά δειλός. Γενναίος να πάει στη μάχη, δειλός να μείνει μαζί μας... Ξέρω, όμως, ότι αν αυτό επιθυμεί, αυτό θα γίνει. Και δεν αλλάζει αυτό...

Ο Έκτορας συναισθάνεται την αγωνία μου για τη μάχη που θα ακολουθήσει και σκύβει να με φιλήσει... Δεν αντιστέκομαι...

-Ξέρεις ότι δεν θα προσπαθήσω να σε σταματήσω... Ξέρεις ότι θα περιμένω εδώ, μέχρι να γυρίσεις... Όταν θα μάχεσαι, να το θυμάσαι αυτό..., λέω και τα δάκρυα εμφανίζονται στα μάτια μου, ωστόσο δεν κυλούν.

-Θα σε έχω στην καρδιά μου ό,τι και αν γίνει, λέει ο Έκτορας με τη βαριά μπάσα φωνή του, και θα γυρίσω πίσω νικητής!

-Δεν θα αντέξω, αν πεθάνεις. Ξέρεις πόσο πολύ σε αγαπώ, για να σε χάσω...

-Όλα θα πάνε καλά, σου το υπόσχομαι, ακούω τις λέξεις του, καθώς φεύγει αυτή τη φορά με βήμα πιο βαρύ, σαν να φορούσε ήδη την πανοπλία του .

Ρόκα Σοφία, Β5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4^η

Πόλεμοι με διαφορετική, βέβαια, μορφή γίνονται και σήμερα, μιας και δεν έχουν εξαλειφθεί από το ανθρώπινο γένος. Λαμβάνοντας υπόψη σας τη σύγχρονη μορφή των πολέμων καθώς και τις αξίες και τα ιδανικά των ανθρώπων της εποχής μας, να προσπαθήσετε να μεταφέρετε το διάλογο του «Έκτορα» και της «Ανδρομάχης» στη σύγχρονη εποχή... Θυμηθείτε και τους στίχους από το ποίημα του Ιακ. Καμπανέλλη:

*«Στρατιώτη μου, τη μάχη θα κερδίσει,
όποιος πολύ το λαχταρά να ζήσει.
Όποιος στη μάχη πάει για να πεθάνει,
στρατιώτη μου για πόλεμο δεν κάνει...
Όποιος το γυρισμό του όρκο δεν κάνει,
στρατιώτη μου, τον πόλεμο το χάνει».*

- ΕΚΤΟΡΑΣ: Ανδρομάχη, έξω από αυτό το μικρό καταφύγιο έχει ξεσπάσει ένας μεγάλος πόλεμος. Οι βομβαρδισμοί σε λίγο θα σταματήσουν και θα μπορείς να πάρεις το αγαπημένο μας μωρό και να φύγετε για το σπίτι μας...
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Εσύ, Έκτορα, πού θα είσαι; Δεν υπάρχει περίπτωση να σε αφήσουμε εδώ να σκοτωθείς από το μοχθηρό εχθρό... Μείνε μαζί μας!
(Η Ανδρομάχη κλαίει.)
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Γυναίκα μου, μην κλαις! Το ξέρεις ότι με χρειάζονται στη μάχη. Δε γίνεται να προδώσω τους συμπατριώτες μου έτσι.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Λυπήσου μας, Έκτορα, και περισσότερο αυτό το κακόμοιρο μικρό μωρό, που θα γίνει ορφανό χωρίς κανένα γονιό, γιατί, στο λέω, αν πεθάνεις κι εσύ, δεν θα το αντέξω! Η αδερφή μου, ο πατέρας μου και η μάνα μου πέθαναν από τον πρώτο χρόνο αυτού του εφιαλτικού πολέμου. Δεν θα αντέξω και το χαμό του άντρα μου!
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Γυναίκα μου, τώρα ο σκοπός της ζωής είναι να μεγαλώσεις με αγάπη το μωρό μας, για να γίνει ένα παλικάρι, που θα θυμάται ποιος ήταν ο πατέρας του.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Άντρα μου, σήμερα με τα υπερσύγχρονα όπλα μπορεί να χαθούν εκατομμύρια ζωές στον πόλεμο και η αξία μιας ανθρώπινης ζωής είναι ελάχιστη. Είσαι σίγουρος ότι θες να αφήσεις την οικογένειά σου και να σκοτωθείς σε έναν πόλεμο χαμένο;
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Ναι, αγάπη μου, θα κάνω τα πάντα για την πατρίδα μου.
(Χτυπάνε οι σειρήνες πολέμου.)
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Να το σήμα! Τελείωσαν οι βομβαρδισμοί, οι άντρες στα στρατόπεδα να πολεμούν για την πατρίδα και οι γυναίκες στα σπίτια να προστατεύουν τα παιδιά τους.
(Έτσι, ο Έκτορας ξεκίνησε για το στρατόπεδο στην Τροία γεμάτος χάρη, λύπη και φόβο, με σκοπό να προστατέψει την πατρίδα από τον εχθρό, ενώ η Ανδρομάχη με το μωρό πήγαινε στο σπίτι τους, με σκοπό να μεγαλώσει το παιδί και να του πει πόσο σπουδαίος ήταν ο πατέρας του.)

Θωμαΐδης Γιώργος, Β2

- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Έκτορα, μην πας στον πόλεμο, γιατί είναι πιθανό να πεθάνεις. Αλλά κι αν δεν πεθάνεις, μπορεί να χάσεις τα πάντα...
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Πρέπει, άραγε, ή όχι στον πόλεμο να πάω; Μπα, δε λέει να πάω... Θα βάλω το λαό να πολεμήσει. Έτσι κι αλλιώς αυτός πάντα όλα τα πληρώνει, για να κάθομαι εγώ...
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Δίκιο έχεις! Με το φοβερό ταλέντο σου στη δημαγωγία και στην τεμπέλια, πες τους κανένα ωραίο ψεματάκι, βάλε και τον υπουργό οικονομικών να τα καλύψει κάπως κι είσαι έτοιμος κι ωραίος!
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Ξέρω έναν τύπο που είναι πολύ ηλίθιος. Γι' αυτό ακριβώς θα μπει και στη διαπραγματευτική ομάδα της Ελλάδας που θα ταξιδέψει στο Κοινοβούλιο των Βρυξελλών και θα παραβρεθεί στη συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το θέμα του Γ΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Να μας πουν τότε θα κανονίσουμε να ξεσπάσει ο πόλεμος. Τετάρτη, όμως, δε μπορώ... Έχει μια πολύ ωραία σειρά στην τηλεόραση και θέλω να καθίσω στον καναπέ με φαγητά και ανέσεις, που πληρώνει ο λαός μου.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Καλά, Εκτοράκο! Κάθισε εσύ να ξεκουραστείς από τον ύπνο τον οποίο έπαιρνες πριν και μην ασχολείσαι μ' αυτά. Υπάρχουν και τα κορόιδα, για να σκεφτούν περί του θέματος.
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Επίσης κατάθεσε όσα χρήματα κλέψαμε από το λαό μας με τη φορολογία τον τελευταίο καιρό. Εκτός από το τάμπλετ μ' αρέσει να παίζω και με το φορολογικό μας σύστημα... Σχετικά με τον πόλεμο, ας πεθάνουν οι άλλοι... Σκασίλα μου μεγάλη και δέκα παπαγάλοι!
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: ΟΚ! Κακοπληρωμένη υπάλληλε!
- ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ: Παρακαλώ, βασίλισσά μου, πείτε μου.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Θέλω να υλοποιήσεις τις εξής διαταγές του βασιλέως του τρανού και καλόκαρδου και καθόλου αδιάφορου...

Καρανικήτας Αννίβας, Β2

Ο διάλογος του Έκτορα και της γυναίκας του, της Ανδρομάχης, θυμίζει αρκετά τα προβλήματα που περνάνε κάποιες οικογένειες στη σύγχρονη εποχή, λόγω του πολέμου.

Η Ανδρομάχη φοβόταν μην πάθει κάτι ο Έκτορας και μείνει ολομόναχη αυτή με το παιδί τους. Πάρα πολλές γυναίκες σήμερα μένουν χήρες, επειδή χάνουν τους συζύγους τους στον πόλεμο. Αυτό έχει αρνητικά αποτελέσματα τόσο σε αυτές όσο και στα παιδιά που μπορεί να είχαν μαζί. Ένα μεγάλο ποσοστό οικογενειών καταστρέφονται με αυτόν τον τρόπο, με αποτέλεσμα τα παιδιά να αναγκάζονται να μεγαλώσουν χωρίς κάποιο γονιό. Αυτός ήταν ο φόβος της Ανδρομάχης και ο λόγος για τον οποίο δεν ήθελε να πάρει μέρος στη μάχη ο άντρας της.

Πολύζου Ανθή, Β5

Ο γεροδεμένος Έκτορας μπήκε στο σπίτι, ίσως να μην ξανάμπαινε στο ζεστό του σπιτικό, να μην ξαναφιλούσε τη γυναίκα του, να μην ξανάπαιζε με την κόρη του, να μην έβλεπε το γιό του να μεγαλώνει... Όλα θα χάνονταν, μόλις έμπαινε στο στρατιωτικό τζιπ μαζί με τους άλλους. Όλα του φαινόταν γνώριμα, κι ας ήταν η μοναδική και τελευταία φορά που γινόταν ο Στ΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.

«Σε παρακαλώ, πατέρα! Μη φύγεις! Η Μαίρη δεν θα το επιτρέψει! Θα πάει κατευθείαν στο στρατηγό και θα του εξηγήσει!», του φώναζε η μικρή Άλκηστη δείχνοντάς του τη Μαίρη, το αγαπημένο της ρομπότ, και σπαράζοντας στο κλάμα τραβώντας τον από τη στρατιωτική στολή του.

«Δεν νομίζω πως θα την ακούσει ο στρατηγός! Μην ανησυχείς, Άλκηστη, θα γυρίσω πίσω! Πες μου πού είναι η μαμά τώρα;», την ρώτησε και εκείνη έδειξε το υπνοδωμάτιό τους. Ο Έκτορας έτρεξε και μπήκε μέσα στο δωμάτιο τρεχάτος. Είδε την κακομοίρα την Ανδρομάχη να κλαίει κρατώντας το μικρό Σκαμάνδριο στην αγκαλιά της. Έτοιμη να λιποθυμήσει τον έβαλε πίσω στην κούνια του και πλησίασε τον άντρα της.

«Έκτορα, σε εκλιπαρώ! Πες πως είσαι ηλικιωμένος, άρρωστος, παράλυτος, τυφλός, δεν ξέρω τι, αλλά μείνε! Τι θα κάνω εγώ χωρίς εσένα; Πώς θα ζήσω μόνη μου με τα παιδιά; Δεν λυπάσαι το Σκαμάνδριο, που δεν θα γνωρίσει πατέρα; Δεν λυπάσαι, την Άλκηστη που θα μείνει μόνη της; Δεν φοβάσαι;», τον ρώτησε γεμάτη πίκρα.

«Φοβάμαι, αγάπη μου. Ποιος δεν φοβάται; Πώς είναι δυνατό να συμβαίνει κάτι τέτοιο, να μην φοβάται κανένας; Άκουσε εκεί! Αγάπη μου, στο υπόσχομαι, θα γυρίσω πίσω! Στην τιμή μου!» υποσχέθηκε ο Έκτορας.

«Μην υπόσχεσαι κάτι αδύνατο, Έκτορα» του είπε η Ανδρομάχη και πλησίασε την κούνια.

«Για τον πατέρα μου το κάνω. Εκείνοι τον σκότωσαν στον Ε΄ Παγκόσμιο, εγώ θα τους σκοτώσω στον Στ΄! Στο υπόσχομαι! Έχουν αποδυναμωθεί, δεν είναι έτοιμοι για μάχη. Θα γυρίσω! Επιπλέον, αν δεν πάω, όλη η γειτονιά, οι φίλοι μας, οι συνεργάτες μου θα με περάσουν για δειλό! Φαντάσου τώρα τον Πάρη να λέει εμένα δειλό! Αυτός που έτρεξε να κρυφτεί πίσω από τον αδελφό του!» δικαιολογήθηκε ο Έκτορας και πλησίασε στην κούνια. Είδε το μικρό Σκαμάνδριο. Τα γαλάζια μάτια της μητέρας του και τα μαύρα μαλλιά του πατέρα του. Τον πήρε στην αγκαλιά του και άρχισε να του χαϊδεύει τα μαλλιά του. Τα μωρό έκλαψε, και ο Έκτορας γελώντας έβγαλε το κράνος του «Αχ, δώσε στο παιδί μου γενναιότητα σαν του πατέρα του και κουράγιο σαν της μητέρας του! Τα παιδιά του να είναι ακόμα πιο όμορφα και γλυκά και να μας σώσουν από αυτό το μαρτύριο. Θεέ μου, κάνε το σπουδαιότερο!» ευχήθηκε στο παιδί του ο Έκτορας και το έδωσε στην Ανδρομάχη να το κοιμίσει. «Θα γυρίσω, Ανδρομάχη! Και αν όχι, να ξέρεις ότι θα είμαι πάντα μαζί σου!» της είπε και έφυγε.

Σταματοπούλου Αναστασία, Β5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5¹

Ο Έκτορας αφού αποχαιρέτησε την Ανδρομάχη, συνάντησε τον Πάρι, ο οποίος κατευθυνόταν κι αυτός προς το στρατόπεδο και του είπε πως είναι καλός στην τέχνη του πολέμου, έστω κι αν οι Τρώες τον κατηγορούν ότι αποφεύγει τη μάχη, παρόλο που είναι αυτός ο υποκινητής της...

Να υποθέσετε ότι ήσαστε μάρτυρας της σκηνής αυτής και να καταγράψετε το διάλογο των δύο ηρώων, έτσι, όπως εσείς τον φαντάζεστε.

Αλλά δεν αργοπώρησε στα δώματά του ο Πάρις·
 εζώσθη τα πολύχαλκα και υπέρλαμπρα άρματά του,
 την πόλιν γοργά διάβηκεν, ως ήταν πτεροπόδης.
 Τον αδερφό του συνάντησε στο δρόμο για τη μάχη.
 Και πρώτος τον λόγο πήρε ο θεόμορφος Αλέξανδρος και είπε:
 «Ευτυχώς σε πρόλαβα, ω σεβαστέ αδερφέ μου,
 στη μάχη ας τρέξουμε μαζί, τους άνδρες να εμψυχώσουμε
 και τον εχθρό να διώξουμε, διότι στην πόλη έχει σιμώσει
 και τα τείχη της να ρίξει αυτός ποθεί... »
 Και προς αυτόν απάντησε ο λοφοσειστής Έκτωρ:
 «Δίκιο μεγάλο έχεις, ω σεβαστέ αδερφέ μου ,
 δεν πρέπει διόλου άλλο να καθυστερήσουμε,
 τους άνδρες του στρατού μας να τους συντονίσουμε
 και τους Αχαιοούς μακριά από τα τείχη να τους απωθήσουμε».
 Και δίχως να χάσει καιρό απάντησε ο θεόμορφος Αλέξανδρος
 τον πόνο και τις τύψεις του αποκαλύπτοντας :
 «Θέλω να ξέρεις, αδερφέ, ότι βαθύτατα λυπάμαι ,
 πονώ και τύψεις νιώθω, γιατί στην Τροία έφερα συμφορές μεγάλες,
 την Ελένη αρπάζοντας, στην πόλη φέρνοντάς την.
 Όμως την αγαπώ και τότε που την γνώρισα στη Σπάρτη
 δεν μπορούσα να την αποχωριστώ ούτε κι εκείνη εμένα.
 Το τίμημα της πράξης μου το πληρώνω ακόμα,
 μιας και όλος ο λαός εμένα κατηγορεί για το κακό
 και με μισεί και λέει ότι εγώ δεν πολεμώ
 και ότι τη μάχη αφήνω τρέχοντας».
 Και ευθύς του απάντησε ο λοφοσειστής Έκτωρ:
 «Όλα όσα μου λες τα γνωρίζω, τα δέχομαι
 και δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι δεν ισχύουν.
 Πράγματι, ο πόλεμος είναι και δική σου ευθύνη
 αλλά όχι πλήρης, μιας και αυτή σου η πράξη
 η αφορμή του πολέμου υπήρξε απλά. Δεκαετίες τώρα
 ζηλεύουν τα πλούτη μας οι Αχαιοί και τη θέση-κλειδί
 που εμείς κατέχουμε στο χάρτη και μας ανταγωνίζονται.
 Όσο για τη συμμετοχή σου στη μάχη, αυτή είναι αδιαμφισβήτητη!
 Είσαι ανδρειωμένος και ποτέ δεν εγκατέλειψες το πεδίο της μάχης.»
 Αυτά είπαν τα δύο αδέρφια επικεφαλής του στρατού
 της Τροίας και κίνησαν για το πεδίο της μάχης.

Δαβάκης Παναγιώτης, Β2

Ο Έκτορας αφού άφησε την Ανδρομάχη, συνάντησε στο δρόμο του τον Πάρη. Του μίλησε κι έπειτα ο Πάρης πήρε το λόγο και είπε:
 - Μπορεί να είμαι ο λόγος που άρχισαν όλα, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι πρέπει να με κακο-
 χαρακτηρίζουν και να με κατηγορούν! Δεν φταίω εγώ που ερωτεύτηκα μια κοπέλα και την πήρα για
 γυναίκα μου!
 Κι ο Έκτορας του απάντησε:
 - Δεν φταις εσύ;;; Πήγες και «έκλεψες» μια παντρεμένη γυναίκα και τώρα ο κανονικός άντρας της ήρθε
 εδώ και μας κήρυξε τον πόλεμο! Εσύ τώρα μπορεί να είσαι χαρούμενος στην πατρίδα σου με την
 καινούργια σου γυναίκα αλλά δες και όλους τους άλλους οικογενειάρχες που χάνονται κάθε μέρα στη
 μάχη αφήνοντας χήρες τις γυναίκες τους και ορφανά τα παιδιά τους! Θα ήθελες να είσαι σε ενός τέτοιου

άντρα τη θέση, να ζεις κάθε μέρα με το φόβο ότι μπορεί να σκοτωθείς και να μην ξαναδείς την οικογένειά σου;

- Μπορεί να έχεις δίκιο αλλά εγώ είμαι ένας άξιος πολεμιστής και πρίγκιπας της Τροίας και δεν πρέπει να φέρονται έτσι σε έναν άνθρωπο που έκανε ένα λάθος!

- Αυτό το λάθος, όμως, κόστισε τη ζωή πολλών ανδρών. Μπορεί να είσαι ένας δυνατός και ικανός πολεμιστής και να έχεις βασιλική καταγωγή αλλά αυτό δεν δικαιολογεί την ανοησία που έκανες και τα αποτελέσματα της.

- Μπορεί αυτό που έκανα να μην ήταν το σοφότερο, όμως οι Αχαιοί δεν πολεμούν για την Ελένη. Μάχονται για τα εδάφη και τα πλούτη μας αλλά κανένας σας δεν μπορεί να το καταλάβει...

- Μην το λες αυτό! Όλοι σε πιστεύουμε και καταλαβαίνουμε τους σκοπούς και τα «θέλω» των Αχαιών αλλά αν επιστρέψουμε την Ελένη θα ησυχάσουν τα πνεύματα και θα έχουμε χρόνο για να οργανώσουμε τα σχέδια μας.

- Αυτό δεν θα γίνει ποτέ, πρέπει να βρούμε άλλο τρόπο.

- Εντάξει! Θα δούμε τι μπορούμε να κάνουμε. Αλλά μέχρι τότε θα πρέπει να μάχεσαι με θάρρος και ορμή. Πήγαινε τώρα!

Παπαχειμώνα Ανδριάνα, Β5

ΕΚΤΟΡΑΣ: Δεν αμφιβάλλω ... μπορεί να είσαι καλός πολεμιστής αλλά γιατί δεν πολεμάς, αφού λες ότι είσαι τόσο καλός;

ΠΑΡΗΣ: Οι Τρώες δεν με θέλουν στη μάχη και με κατηγορούν.

ΕΚΤΟΡΑΣ: Το περίμενα ότι θα φερόσουν σα μικρό παιδί. Πήγαινε να πολεμήσεις για την πατρίδα σου και μην νοιάζεσαι τι θα πουν οι άλλοι, γιατί είναι στο δικό σου χέρι να αποδείξεις την αξία σου και να διορθώσεις το λάθος σου.

ΠΑΡΗΣ: Έχεις δίκιο ... αν και θεωρώ λάθος μου το ότι αγάπησα μια γυναίκα.

ΕΚΤΟΡΑΣ: Εγώ, τουλάχιστον, δε δημιούργησα ολόκληρο θέμα με την Ανδρομάχη. Αλλά εσύ πάντα ήσουν ανόητος!!!

ΠΑΡΗΣ: Έτσι κι αλλιώς δεν περίμενα να ακούσω λόγια καλά από εσένα. Το Μενέλαο δεν τον ενδιαφέρει η Ελένη, τον ενδιαφέρει να μας κατακτήσει....

ΕΚΤΟΡΑΣ: Και θα μας κατακτήσει, αν δε βοηθήσεις!!!

ΠΑΡΗΣ: Θα τα καταφέρετε μια χαρά και μόνοι σας, τώρα που το σκέφτομαι... Δεν θα υπομείνω κι άλλες προσβολές ... Θα πάρω την Ελένη και θα φύγουμε!!!

ΕΚΤΟΡΑΣ: Βάζεις την αγάπη πάνω από την πατρίδα... Αν το έκαναν αυτό όλοι οι υπόλοιποι άντρες, τότε δεν θα υπήρχε η Τροία... Γι'αυτό κι εσύ δεν αξίζει να θεωρείσαι Τρώας!

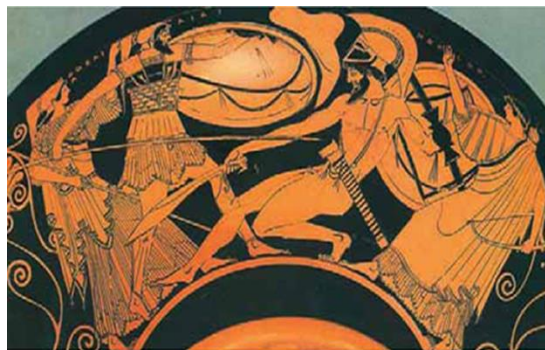
ΠΑΡΗΣ: Τρώας γεννήθηκα και Τρώας θα μείνω για πάντα!

ΕΚΤΟΡΑΣ: Θα το δούμε αυτό ... Εγώ φεύγω. Πρέπει να πάω στη μάχη. Κάνε ό,τι εσύ πιστεύεις καλύτερο.

ΠΑΡΗΣ: Περίμενε, θα έρθω μαζί σου! Φέρθηκα παράλογα και πρέπει να επανορθώσω για το λάθος μου.

ΕΚΤΟΡΑΣ: Τελικά μπορεί και να είσαι καλός πολεμιστής ... Έλα, πάρε το άρμα σου και πάμε!

ΠΑΡΗΣ: Εντάξει! Έρχομαι σε λίγο!

Παπαχειμώνα Μαρινέτα, Β5

Ο Έκτορας συναντάει τον Πάρη.

Πάρης: Αδελφέ μου, είσαι έτοιμος;

Έκτορας: Γιατί ακούγεσαι τόσο ενθουσιασμένος; Να σου θυμίσω ότι εσύ είσαι η αφορμή που γίνεται ο πόλεμος...

Πάρης: Δεν είμαι ενθουσιασμένος, αδελφέ μου, αλλά για να νικήσεις έναν πόλεμο σημαντικό ρόλο παίζει και το ηθικό και ο καλύτερος τρόπος να τονώσεις το ηθικό του στρατού είναι να βλέπουν ότι ο αρχηγός τους δεν φοβάται!

Έκτορας: Έχεις δίκιο, αδελφέ! Συγγνώμη που σε κατηγορήσα. Εξάλλου, αυτό ήταν απλώς μία αφορμή. Ό,τι έγινε έγινε. Η μάχη όπου να είναι θα ξεκινήσει. Ας βιαστούμε, λοιπόν!

Πλάκας Κωνσταντίνος, Β5

Ο Έκτορας όταν αποχώρησε από τη σύντομη συζήτηση που είχε με τη γυναίκα του, είδε στο δρόμο να πλησιάζει ο αδερφός του, Πάρης, πεζός. Ακολούθησε ο παρακάτω διάλογος:

Έκτορας:

Τελικά, αδερφέ μου, σκέφτηκες να κοπιώσεις στον πόλεμο. Γνωρίζεις πως όλοι οι Τρώες σε κατηγορούν που δεν έχεις εμφανιστεί τόσο καιρό στο πεδίο της μάχης; Αφού είσαι γενναίος και την τέχνη του πολέμου καλά τη γνωρίζεις, γιατί αποφεύγεις τον πόλεμο, που έτσι και αλλιώς είναι της μοίρας σου να συμμετέχεις; Άφησε ό,τι κάνεις και ακολούθησέ με! Θα σε οδηγήσω στο στρατόπεδο, για να καταλάβουν οι στρατιώτες ότι τελικά δεν τους έχεις εγκαταλείψει αλλά ότι είσαι μαζί τους. Μπορεί όλος αυτός ο χαμός να έχει γίνει εξαιτίας σου, όμως θα δεις πως την Ελένη δεν θα σου την πάρουν, επειδή είμαστε εμείς εδώ. Στο μεταξύ εσύ πάρε την πανοπλία, τα άλογα και τα όπλα σου! Προβλέπεται μια πολύ δύσκολη και αιματηφόρα μέρα. Οι Αχαιοί είναι αποφασισμένοι να μην φύγουν, ώπου να κερδίσουν αυτό που ήρθαν να διεκδικήσουν.

Πάρης:

Αδερφέ μου, σε ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια κι έχω στο νου μου τα λόγια των Τρώων. Είναι αλήθεια πως δεν έχω εμφανιστεί τόσο καιρό στη μάχη, όμως, πριν έρθω, έπρεπε να τακτοποιήσω κάποια θέματα. Δεν μπορούσα να αφήσω την Ελένη σε ένα σταυροδρόμι... Επίσης, η περιουσία μου τι θα γίνει αν σκοτωθώ; Έπρεπε να φροντίσω και για αυτό. Τώρα είμαι έτοιμος να πάρω μέρος στον πόλεμο και θα ήθελα να γνωρίζεις πως δεν ήμουν δειλός και αναίσθητος τόσο καιρό που εσείς πολεμούσατε για χάρη μου. Σε περίπτωση που νικήσουμε σας επιφυλάσσω πολλά δώρα και τώρα που θα πάμε στο στρατόπεδο, νομίζω πως οφείλω μια συγγνώμη στους στρατιώτες.

Σέση Σάρα, Β5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6^η

Ο Όμηρος σε πολλά σημεία της Ιλιάδας αναφέρει αρνητικές συνέπειες του πολέμου, περνώντας έμμεσα αντιπολεμικά μηνύματα.

Να φανταστείτε ένα διάλογο ανάμεσα στον Έκτορα και την Ανδρομάχη, οι οποίοι βιώνοντας μερικές από τις συνέπειες αυτές αναρωτιούνται γιατί γίνεται ο πόλεμος...

Αρχίζει και ξημερώνει. Ο θεός Ήλιος ο λαμπρός,
 κοιμόταν στην κλίνη τη χρυσή, με τα πολύτιμα υφάσματα επιστρωμένα.
 Κι είχε γλυκόν ύπνο, καλό, μα δεν έμελε να κρατήσει για πολύ ακόμη.
 Ξαφνικά ξυπνά, και από την πολυτελή του κλίνη σηκώνεται με γουρλωμένα μάτια.
 Ο παντοδύναμος θεός τα δερμάτινα σανδάλια φόρεσε, με τα χρυσά κουμπιά
 και το μανδύα του τον κόκκινο, τον πολύκομπο, με τις πολλές τις πέτρες,
 και όσο γρήγορα διασχίζουν τη θάλασσα οι μανιώδεις άνεμοι που φυσούν,
 όταν ο Ποσειδώνας έχει καταιγίδα μεγάλη φέρει,
 και όποιο καράβι βρεθεί μπροστά σε τούτον τον σαματά
 με τους κεραυνούς και τα κύματα είναι καταδικασμένο,
 έτσι έτρεχε και ο θεός, για να προλάβει
 μέσα από τους διαδρόμους τους πολλούς του τετραώροφου ανακτόρου,
 που οι τοίχοι του είν' πετρόχτιστοι βαμμένοι με ζωγραφιές
 που παριστάνουν πριγκίπισσες, ήρωες και πολιτείες μυθικές.
 Ο θεός ευθύς βγήκε στην αυλή, το μεγάλο κήπο,
 με τα ανθισμένα τα χρυσάνθεμα και με τα καρποφόρα δέντρα,
 με το συντριβάνι το μικρό, απ' όπου ανάβλυζε γάργαρο το γλυκό νερό.
 Έπρεπε να είσαι και συ εκεί, να αγαλλιάζει η ψυχή σου.
 Μα ο θεός δεν στάθηκε εκεί πέρα να ξαποστάσει
 αλλά στα άλογά του τα θεϊκά τρέχει αγχωμένος.
 Τα βλέπει στον αχυρώνα του προετοιμασμένα από τις δούλες,
 να καλπάζουν στον ουρανό, να φωτίσουν όλη την πλάση,
 Γρήγορα στο άρμα του ανέβηκε κι άρχισε το μεγάλο του ταξίδι,
 χλωμός, όμως, και θλιμμένος, και βαθεία στοχασμένος,
 γιατί με τη μεγάλη πύρινη σφαίρα του θα φώτιζε
 ψηλές, κατάλευκες κορφές, απέραντα λαγκάδια και πελάγη,
 όπου βασίλευε παντού η χάρη της ζωής και η ευτυχία,
 μα θα πέραγε αναγκαστικά και πάνω από την Τροία τη σκοτεινή,
 με τα πανύψηλα τα τείχη, κι απ' τα καράβια των Αχαιών
 και την αιματοβαμμένη πλάση, όπου είχαν πεθάνει τόσοι πολλοί
 άγνωστοι και γνωστοί για χάρη μιας γυναίκας, μιας τιμής,
 ενός ονόματος που θα έμενε στην ιστορία.
 Ο θεός θλίβεται ακόμα πιο πολύ, γιατί η ημέρα που θα αρχίσει,
 θα είναι η τελευταία για πολλούς. Όμως δεν αντέχει στον πειρασμό,
 ποθεί να δει τι θα συμβεί, τι θα πρωτογίνει.
 Ολοταχώς, λοιπόν, ξεκινά για ένα γύρο αυτού του κόσμου.
 Οι πρώτοι που παρατηρεί είναι οι κακομοίρηδες οι Αχαιοί.
 Πλένονται, καλημερίζονται, τσιμπούν και κάτι,
 μη τυχόν και πάνε στη μάχη με άδειο στομάχι.
 Κάποιοι από το στρατόπεδο αναπολούν για λίγο την πατρίδα,
 καθισμένοι πλάι εκεί που σκάει το κύμα.
 Χαμένα πρόσωπα οι σύζυγοι, τα παιδιά τους, χαμένα τα όνειρά τους.
 Κοιτάζοντας απορημένοι στο βαθύ χαώδες πέλαγος, χολωμένοι,
 ρίχνουν κάποιο δάκρυ κρυφό, απελπισμένο, καυτερό,
 που τσουρουφλίζει τα μάγουλά τους, για χάρη των αναμνήσεων αυτών
 και ξαφνικά σταματούν, σηκώνονται από κει πέρα,
 φοράν την πανοπλία τους και προσεύχονται στους θεούς και τη μοίρα
 να μην είναι αυτή η μέρα, που ο θεός Ήλιος ανέτειλε, η τελευταία τους.
 Ο θεός όλα αυτά από ψηλά τα παρατηρεί
 και, όπως κλαίει και σπαράζει ο γονιός από το πολύ το κλάμα,
 γιατί ο γιος του, το όνειρό του, χτυπά θανάσιμα στο κεφάλι σε μια μάχη

και του τον φέρνουν μπροστά του μισοπεθαμένο
κι ο πατέρας του σφίγγει τη μικρή του χούφτα
ουρλιάζοντας σε αυτό ότι θα ζήσει, θα ζήσει, θα ζήσει
κι ο θεός Δίας θα βάλει το χεράκι του και θα σωθεί από του χάρου τα νύχια,
γνωρίζοντας παράλληλα ότι τίποτα δεν θα γενεί, ότι θα πεθάνει...,
έτσι στεναχωριέται κι ο θεός για τις ανθρώπινες ψυχές που κυλούν στον Άδη.
Μα ακόμη περισσότερο λυπάται για τους Τρώες,
οι οποίοι είναι γραμμένο να πεθάνουν, με άσχημο τρόπο.
Πρώτος από αυτούς ο Έκτορας ξυπνά, ο αντρειωμένος.
Μα η Ανδρομάχη η όμορφη δεν έχει ξυπνήσει ακόμη,
κι ούτε ο ίδιος ήθελε να της διακόψει τον ύπνο.
Την φίλησε στο μέτωπο, της χάιδεψε την πλούσια κόμη
κι έτσι την άφησε να κοιμηθεί. Κι αυτός στην πόλη περιπλανήθηκε,
μέσα στα σοκάκια και στους μεγάλους δρόμους.
Παλιές ωραίες εποχές θυμήθηκε, όταν ήταν παιδί,
τότε που όλα ήταν ξένοιαστα και όμορφα,
που με τα αδέρφια του πείραζαν τ' άλογα του Πριάμου.
Αλλά ο πόλεμος δεν τελείωνε με όνειρα ή με φαντασιώσεις.
Έτσι ανέβηκε στα τείχη, για να δει την κατάσταση των αντιπάλων.
Κι ενώ ήταν μόνος και ήσυχος, νιώθει κάτι να τον σκουντά,
τρόμαξε και τα έχασε, έβγαλε το σπαθί του να επιτεθεί,
αλλά άκουσε τη φωνή της γυναίκας του...
Σταμάτησε ευθύς, γιατί αλλιώς θα της έπαιρνε το κεφάλι.
Του λέει του άντρα της αυτή:
«Ω, Έκτορα, τι πηγαινεις να κάνεις; Δεν είμαι Αχαιός εγώ,
ούτε κανένας προδότης, αλλά η γυναίκα σου, το ξέχασες;»
Κι εκείνος με αναψοκοκκινισμένο το πρόσωπο από τη ντροπή τής απαντά
αφήνοντας το σπαθί του κάτω και τη μεγάλη του ασπίδα κατάχαμα:
«Ω, γλυκιά μου Ανδρομάχη, μη με παρεξηγήσεις αλλά όλην την ημέρα πολεμώ.
Και πάντα φοβάμαι μην τυχόν και κάποια ημέρα
από πίσω μου με βρει κανένα βέλος ή χάλκινο σπαθί.
Το χειρότερο είναι να φοβάσαι κάθε μέρα ότι θα σε σκοτώσουν».
Αυτά είπε και ξέσπασε σε θρήνους κρυφούς.
« Έκτορα μου, το χειρότερο είναι να 'σαι σε όλη αυτήν την περιπέτεια μόνος.
Τι είναι τελικά ο άνθρωπος, ένα ον κοινωνικό ή ένα θηρίο,
που αντιμάχεται και σκοτώνει; Όμως τώρα έχεις εμένα
και όποιον πόνο νιώθεις, να μου τον πεις, μη μου τον κρύβεις».
Έτσι είπε και κάθισε καταγής πλάι στον καλό της.
«Τι να πω; Είμαστε τόσο χαζοί εμείς οι άνθρωποι!
Όλοι ίδιοι είμαστε, δεν είμαστε θεριά, αλλά αναρωτιέμαι:
άραγε, δεν καταλαβαίνουμε τι άσχημος που είναι ο πόλεμος,
δεν καταλαβαίνουμε ότι αυτός παίρνει την ευτυχία από τους ανθρώπους;»
Τότε συ, μούσα, που ό,τι λες μένει γραμμένο στην ιστορία,
κρυφάκουγες ό,τι συζητούσαν οι δυο θνητοί, ο Έκτορας
και η Ανδρομάχη, και τέλος τους βάζεις στη συζήτηση,
γιατί ό,τι λέχθηκε ήταν σαν να βγήκε από του θεού το στόμα
κι έτσι προτίμησες να ακούγεται η ησυχία η σοφή,
παρά να ακουστούν κι άλλα κι άλλα κι άλλα,
επειδή κάθετι άλλο θα ήταν περιττό...

Δάβαρης Νικόλας, Β2

Ο Έκτορας γυρνά από τη μάχη καταπονημένος.

- ΕΚΤΟΡΑΣ: Αχ, Ανδρομάχη! Χάσαμε τόσους πολλούς άνδρες πάλι... Τι θα κάνουμε; Πού θα βγει όλο αυτό; Ποιος κερδίζει μέσω του πολέμου; Κανείς!
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Γιατί δε λες σωστότερα: Γιατί γίνεται αυτό; Βλέπεις πουθενά κάποιο θετικό; Πριν έρθουν αυτοί οι βάρβαροι, όλα ήταν όμορφα... Ο καθένας είχε τη ζωή του και κανείς δεν ενοχλούσε κανέναν... Τι ήθελε κι ο Πάρης την Ελένη; Άλλη δεν είχε; Σίγουρα οι θεοί ευθύνονται γι' αυτή του την πράξη.
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Σίγουρα! Όμως όλοι, πιστεύω, ξέρουμε πως ο πόλεμος δεν γίνεται γι' αυτό το λόγο. Μια πρόφαση είναι αυτό το γεγονός. Τα εδάφη μας θέλει ο Αγαμέμνων και τίποτα άλλο. Ούτε για τον αδερφό του νοιάζεται, ούτε για κανέναν ο παλιάνθρωπος.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Σωστά, σωστά! Όμως μην αφήνεις την απαισιοδοξία που βλέπω στα μάτια σου να σε κυριεύει. Η ελπίδα πεθαίνει πάντα τελευταία...
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Η ελπίδα μπορεί να πεθαίνει πάντα τελευταία, αλλά τα χειρότερα πλησιάζουν, το διαισθάνομαι. Όμως, όσο ο Αχιλλέας είναι εκτός, πρέπει να συνεχίσουμε την επέλασή μας, μήπως πάνω στην αναμπουμπούλα μπει κάποιος μέσα και κάψει τα καράβια τους.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Μα έτσι θα ταυτιστείς με τον αντίπαλο...
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Δίκιο έχεις! Αλλά δεν μπορώ να διακινδυνεύσω την ασφάλεια των Τρώων τώρα, που ο πατέρας μου γερνάει. Αν και τώρα που το σκέπτομαι, αυτή η κίνηση θα μπορούσε να είναι δεύτερη επιλογή μας. Προτείνω να στείλουμε μια πρεσβεία στον Οδυσσέα, που είναι πιο λογικός απ' τους άλλους, για να σταματήσουμε τον πόλεμο και για να διαπραγματευτούμε. Δε θα χάσω ούτε άνδρα για χάρη αυτού του ευγενεστάτου χοίρου, ενώ έχω άλλη επιλογή...
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Συμφωνώ απολύτως! Πήγαινε τώρα, γιατί ο χρόνος τελειώνει...

Καρανικήτας Αννίβας, Β2

Την ώρα που ο Έκτορας ετοιμάζεται να φύγει για τη μάχη, η Ανδρομάχη κάνει την τελευταία της προσπάθεια να τον σταματήσει. Η αιτιολογία της βασίζεται σε λογικά επιχειρήματα, τα οποία όμως δείχνουν αδύναμα να μεταπείσουν τον Έκτορα, παρόλο που συμφωνεί...

- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Ω! Έκτορα, εγώ ποτέ δεν συμφώνησα να πας σε τούτο τον πόλεμο και το ξέρεις. Μόνο δεινά και συμφορές χαρίζει απλόχερα αυτή η μάχη...
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Μα, λευκόχερη Ανδρομάχη, αν δεν πάω να πολεμήσω θα με περιγελούν... Θα με λένε άνανδρο και δεν θα έχω κουράγιο να σταθώ στο ύψος των άλλων πολεμιστών. Το ξέρω ότι ο πόλεμος καταστρέφει ολόκληρα έθνη και μαστίζει λαούς, αλλά όλα γίνονται για τη δόξα και την υστεροφημία.
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Και να ήταν μόνο αυτό... Τα παιδιά, στην καλύτερη περίπτωση, θα γίνουν αιχμάλωτα στον κατακτητή, ενώ μπορεί να χάσουν ακόμα και τη ζωή τους... Οικογένειες θα ξεριζωθούν από την πατρίδα τους και το σπίτι τους, ενώ μπορεί τα μέλη τους να μην ξανασμίσουν ποτέ ξανά... Ολόκληρες πόλεις θα ερημώσουν, αφού πρώτα έχουν χτυπηθεί από την πείνα, η οποία θα έχει ήδη εξαθλιώσει το λαό τους...
- ΕΚΤΟΡΑΣ: Σταμάτα να μιλάς! Τα ξέρω όλα! Μην μου πικραίνεις άλλο την καρδιά... Μην με κάνεις να νιώθω ένοχος που συμμετέχω σε αυτό το αισχρό έγκλημα...
- ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Μα είσαι ένοχος! Βοηθάς κι εσύ να προκληθούν αυτά τα πράγματα, και πολλά αλλά. Ο πόλεμος είναι δυσβάστακτος, ανυπόφορος και απάνθρωπος, όπως ήταν πάντα και όπως θα είναι και στο μέλλον...

Ροδόπουλος Κωνσταντίνος, Β5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7^η

Αιώνες αργότερα από την εποχή του Ομήρου, οι πόλεμοι συνεχίζονται σε διάφορα σημεία του πλανήτη...

Να γράψετε μια επιστολή προς τους «δυνατούς» της γης κάνοντας έκκληση, μέσα από επιχειρήματα που αγγίζουν τόσο τη λογική όσο και το συναίσθημα, για βοήθεια...

Αθήνα, 14/3/2016

Αγαπητοί αρχηγοί των κρατών

Σας γράφω αυτή την επιστολή παίρνοντας αφορμή από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μου το τελευταίο χρονικό διάστημα με το μεγάλο κύμα προσφύγων και μεταναστών από τη Συρία και άλλα κράτη.

Σε πολλά μέρη της γης γίνονται πόλεμοι για το νερό ή για το πετρέλαιο, που είναι το βασικό ενεργειακό αγαθό. Οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες που ανήκουν σε εσάς εκμεταλλεύονται τον πλούτο των μικρών κρατών, με αποτέλεσμα εσείς να γίνετε πλουσιότεροι και ισχυρότεροι και τα μικρά κράτη φτωχότερα και πιο αδύναμα. Όμως, εξαιτίας των πολέμων εκατομμύρια άνθρωποι, κυρίως άμαχος πληθυσμός (ηλικιωμένοι, γυναίκες και παιδιά), αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις χώρες τους, για να σωθούν. Τα σπίτια τους έχουν γκρεμιστεί, έχουν χάσει τις δουλειές τους και δεν έχουν τα βασικά αγαθά, δηλαδή νερό και τρόφιμα, με αποτέλεσμα η μοναδική λύση στο πρόβλημά τους να είναι ο δρόμος της προσφυγιάς...

Πρέπει επιτέλους να σταματήσει αυτή η αδικία. Πρέπει να δώσετε στα φτωχά κράτη το δικαίωμα στη ζωή και αυτά που τους ανήκουν. Αν δώσετε λίγο από τον πλούτο που έχετε στους φτωχούς ανθρώπους, εσείς θα παραμείνετε πλούσιοι, αυτοί όμως θα βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό τις συνθήκες διαβίωσης τους. Έτσι, θα παραμείνουν στις χώρες τους και δεν θα γίνουν μετανάστες. Μεσολαβήστε με τη δύναμη που έχετε, ώστε στα κράτη που υπάρχει πόλεμος να επικρατήσει ειρήνη. Στη συνέχεια, βοηθήστε αυτά τα κράτη οικονομικά να ορθοποδήσουν και να υπάρξει σιγά-σιγά ανάπτυξη και εκεί. Έτσι κι αλλιώς, οι δικές σας εταιρίες θα αναλάβουν το μεγάλο έργο των κατασκευών δημόσιων κτηρίων, νοσοκομείων, σχολείων, λιμανιών κλπ. σε αυτά τα κράτη, οπότε πάλι κερδισμένοι θα είστε. Θα υπάρχει όμως κι ένα ακόμα όφελος, θα σταματήσουν να υπάρχουν πρόσφυγες...

Όλοι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα. Μπορείτε εσείς οι μεγάλοι και δυνατοί να βοηθήσετε τους αδύναμους. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες αγαπούν την πατρίδα τους αλλά αναγκάζονται να φύγουν από εκεί. Βοηθήστε τους να μείνουν στις χώρες τους...

Σας ευχαριστώ, που διαβάσατε την επιστολή μου κι εύχομαι το μέλλον να είναι καλύτερο και ειρηνικό.

Με εκτίμηση,
Κολίτσης Χρήστος

Κολίτσης Χρήστος, Β2

Αθήνα, 14/3/2016

Αξιότιμοι κύριοι κυβερνήτες

Είμαι μαθητής Γυμνασίου και σας γράφω αυτή την επιστολή επηρεασμένος από τις πληροφορίες που δεχόμαστε καθημερινά σχετικά με τους πολέμους που γίνονται σε διάφορα μέρη του πλανήτη (Συρία, Αφγανιστάν, Ιράκ κ.λ.π.). Στόχος μου είναι να σας υπενθυμίσω τη σημασία της ειρήνης για την ανθρωπότητα καθώς και τις καταστροφικές επιπτώσεις του πολέμου.

Η ειρήνη εμπνέει την ανθρώπινη ψυχή και δημιουργεί αισθήματα ασφάλειας, σιγουριάς, αυτοπεποίθησης και αισιοδοξίας στους ανθρώπους. Είναι αναγκαία προϋπόθεση για την επικράτηση της δικαιοσύνης στον κόσμο και την εφαρμογή των κανόνων δικαίου και βοηθάει επίσης τους λαούς να αναπτυχθούν πολιτιστικά και να ευημερήσουν υλικά. Τέλος, συμβάλλει στη σύσφιξη των διακρατικών σχέσεων και στην πρόοδο του ανθρώπινου πολιτισμού.

Αντίθετα, όπως γνωρίζετε κι εσείς, με τον πόλεμο καταστρέφονται και χάνονται ανθρώπινες ζωές, καταπατείται κάθε έννοια ηθικής και επικρατεί το δίκαιο της πυγμής, που ενισχύει την εκμετάλλευση και την αδικία. Επίσης, εξασθενεί η οικονομία, προκαλούνται υλικές καταστροφές και ανακόπτεται η πρόοδος των κοινωνιών. Τέλος, υπάρχει μεγάλο κύμα προσφυγιάς και ξεριζωμού των ανθρώπων από τις εστίες τους.

Ελπίζω να σας ευαισθητοποίησα, ώστε να αναλάβετε δράσεις προκειμένου να σταματήσουν οι πόλεμοι και να επικρατήσει η ειρήνη σε όλον τον κόσμο.

Με εκτίμηση,
Παπανάγνος Στυλιανός,
μαθητής Γυμνασίου

Παπανάγνος Στυλιανός, Β5

Αθήνα, 14/3/2016

Αγαπητοί γνωστοί και άγνωστοι δυνατοί του κόσμου

Ονομάζομαι Ειρήνη Παππά και είμαι απόγονος αυτών που έγραψαν στο λεξικό την ερμηνεία της λέξης «Δημοκρατία». Είναι το ίδιο όνειρο που έχετε κι εσείς, απλώς δεν το κάνατε πραγματικότητα, γιατί είναι αλλού τα συμφέροντά σας.

Επειδή στη γειτονία μου η Κύπρος, η Συρία, το Κουρδιστάν και το Ιράκ ζουν τον πόνο και τον ξεριζωμό, θα ήθελα να σας παρακαλέσω να σκεφτείτε τη χώρα μου, ώστε να μην μπούμε σε περιπέτειες. Συγκεκριμένα, βλέποντας πως μας έχετε σε μια συνεχή αναμονή με τη γειτονική Τουρκία, θα ήθελα, εάν σκέφτεστε «ως σοφοί» να μοιράσετε εσείς τον ορυκτό πλούτο του Αιγαίου, να χρησιμοποιήσετε, παρακαλώ, μια καθαρή διπλωματία και όχι έναν βρόμικο πόλεμο, γιατί θέλω να σπουδάσω και να βοηθήσω την οικογένειά μου. Και, φυσικά, ένας πόλεμος θα μου έσβηνε, αν όχι τη ζωή, σίγουρα το μέλλον μου.

Επειδή, επίσης, γνωρίζω πως με το ένα χέρι πουλάτε όπλα και με το άλλο δίνετε φάρμακα και ελπίδες, παρακαλώ, ελάτε σε συνεννόηση με τις κυβερνήσεις μας και σίγουρα θα τα βρείτε πάνω, κάτω ή έξω από το τραπέζι.

Τα ιδανικά σας είναι φυσικά το χρήμα, ενώ τα δικά μου πώς θα πληρώσει ο πατέρας μου τους φόρους. Τα ιδανικά σας πώς θα εξαπλωθείτε οικονομικά μέσω πολέμων και τα δικά μου πώς θα μαζευτούμε οικονομικά, να πληρώσουμε τα φροντιστήρια της εκπαίδευσης. Τα ιδανικά σας πώς θα κυριαρχήσετε απολυταρχικά με δημοκρατικές διαδικασίες, ενώ τα δικά μου πώς με δημοκρατικό τρόπο θα φρενάρω την ασυδοσία σας.

Με συναισθήματα ανόητα για αφελείς δεν θα σας κουράσω.

Κλείνω λέγοντάς σας πως ο Ελληνισμός είναι παντού και θα 'ναι κρίμα να χάσετε τις ψήφους του για έναν πόλεμο. Με τη διπλωματία θα βρούμε λύση.

Εύχομαι ο Μίδας πάντα βοηθός και οδηγός σας.

Η ελληνίδα άγνωστή σας,
Ειρήνη Παππά

Παππά Ειρήνη, Β5

Αθήνα, 14/3/2016

Αγαπητοί αρχηγοί

Γράφω αυτήν την επιστολή, για να σας μιλήσω για τους πολέμους που γίνονται στον κόσμο μας. Αρχικά οι χώρες που θα έρχονται σε βίαιη αντιπαράθεση μεταξύ τους, καλό είναι να σκεφτούν πρώτα διπλωματικά να διεκδικήσουν αυτό που θέλουν και να μην κηρύσσουν τον πόλεμο κατευθείαν. Ακόμη και κατά τη διάρκεια του πολέμου δεν μπορείς να σκέπτεσαι μόνο το δικό σου συμφέρον, πρέπει να σκεφτείς και τις ζωές που θα χαθούν και να δεις εάν στο τέλος αξίζει αυτό που θα κερδίσεις.

Ελπίζω και εύχομαι αυτά τα δύο πράγματα που είπα να μπορούν να σας πείσουν, για να βοηθήσουμε, ώστε να έχουμε μόνο ειρήνη.

Με εκτίμηση,
Πτεινάρης Νικηφόρος

Πτεινάρης Νικηφόρος, Β5

Αθήνα, 14/3/2016

Αγαπητοί κύριοι «δυνατοί» της γης

Σήμερα οι πόλεμοι συνεχίζονται. Χιλιάδες άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους τη στιγμή που μιλάμε σε χώρες που έχουν πόλεμο. Γιατί άραγε; Επειδή κάποιοι ισχυροί δεν μπορούν να λύσουν τις διαφωνίες τους ήρεμα και πιστεύουν ότι με τον πόλεμο καταφέρνουν να γίνουν πιο καλοί και όλοι θα τους ακούνε. Όμως, οι πόλεμοι μόνο κακό μπορούν να φέρουν, όπως θανάτους, ανθρώπους που εγκαταλείπουν τη χώρα τους και άλλους που πιάνονται αιχμάλωτοι και τους υποχρεώνουν να κάνουν τις δυσκολότερες δουλειές. Γιατί, λοιπόν, να υπάρχουν πόλεμοι και να μην γίνονται όλα ήρεμα και καλά; Το μίσος που υπάρχει ανάμεσα στους ανθρώπους που διαφωνούν φέρνει τους πολέμους. Όταν κηρύσσει μια χώρα πόλεμο, δεν σκέφτεται τους ανθρώπους που θα χάσουν τη ζωή τους, τις γυναίκες που θα μείνουν χήρες και τα ορφανά παιδιά που δεν θα ξαναδούν τους γονείς τους, παρά μόνο το συμφέρον της χώρας τους και το αποτέλεσμα: τη νίκη ή την ήττα.

Μέχρι σήμερα έχουν γίνει πολλοί πόλεμοι, μικροί και μεγάλοι. Έχουν γίνει πόλεμοι που έχουν αλλάξει τον κόσμο. Σε έναν πόλεμο δεν υπάρχει νικητής και χαμένος. Στον πόλεμο και οι δύο πλευρές είναι χαμένες, από όλες τις πλευρές. Στον πόλεμο φαινομενικά «κερδίζει» η πλευρά που θα εξοντώσει τους περισσότερους αντιπάλους ή η χώρα που δεν θα παραδοθεί. Και τα δύο κριτήρια είναι τραγικά...

Πόσα θύματα υπάρχουν μετά από έναν πόλεμο; Εάν υπολογίσουμε τον αριθμό των νεκρών από τους μεγαλύτερους πολέμους, θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ένα μεγάλο κράτος...

Ας πάψουν, λοιπόν, όλοι οι πόλεμοι και ας ζήσουμε ειρηνικά όλοι οι άνθρωποι του κόσμου...

Με εκτίμηση,
Πνευματικός Οδυσσέας

Πνευματικός Οδυσσέας, Β5

Αθήνα, 12/3/2016

Κύριοι «δυνατοί» της γης

Είμαι η Λίνα Ρόκα, δεκατεσσάρων χρόνων, ζω στην Ελλάδα, στην Αθήνα, και θα έβαζα στοίχημα ότι είστε έτοιμος να πετάξετε το γράμμα μου στον τενεκέ σας, τον γεμάτο από τέτοιου είδους γράμματα. Ε! λοιπόν, σκεφτείτε το καλά. Αλλά σε ποιον μιλάω; Αφού ο μπράβος σας το διαβάζει. Τελοσπάντων!

Ξέρετε, τελευταία, όταν ανοίγω το κινητό μου, την τηλεόραση ή οποιοδήποτε από τα υπάρχοντά μου, το ένα τρίτο των ειδήσεων αφορά τον πόλεμο και το προσφυγικό θέμα. Το ζήτημα είναι ότι είμαι ανίκανη να αντιδράσω. Εσείς, όμως, δεν είστε. Ωστόσο, μην θεωρήσετε πως είστε και κάτι παραπάνω από άνθρωπος...

Το πρόβλημα ξεκινά, πιστεύω, από το αντίθετο της αγάπης. Όχι, βέβαια, το μίσος – το μίσος έχει ενέργεια, ισάξια με της αγάπης – αλλά την αδιαφορία, την κατάντια του ανθρώπου, την αναισθησία του μπροστά σε δύσκολες καταστάσεις, ακόμα και σε πιο απλές: «Δεν βαριέσαι, ασ' το για μετά...». Και κάπως έτσι ανεβαίνουν και τα συμφέροντα. Με βάση τον εγωισμό, που η αλήθεια να λέγεται, σε όλους κρύβεται και από λίγος.

Ξέρετε γιατί γίνεται πόλεμος κύριε; Εκτός από την απάντησή σας, πρέπει να ακούσετε και τη δική μου. Για να μαθαίνουμε εμείς τα παιδιά καλύτερα γεωγραφία. Να μαθαίνουμε να κρατάμε το όπλο, εξαιτίας του φανατισμού ή επειδή έτσι μας είπαν. Και όταν δε βρισκόμαστε σε αυτήν τη θέση, να τρέχουμε να βγούμε από αυτήν την άλλη, αυτήν του κυνηγημένου...

Πώς η χώρα σας μπορεί να εξάγει όπλα, για να «κρατάει» ο πόλεμος; Ή ... δεν θέλει τον πόλεμο; Ο πόλεμος είναι σύμπτωμα της ανθρώπινης αποτυχίας να σκέφτεται σαν ζώο. Συγγνώμη, αν σας προσέβαλα, δεν ήταν πρόθεσή μου, ούτε δικά μου λόγια.

Με τα ίδια σας τα όπλα (το γράφουν επάνω τους με κεφαλαία, για να ξέρουμε και πού πάει η δόξα), πέφτουν νεκροί χιλιάδες άνθρωποι. Μα... δεν είναι τίποτα παραπάνω από άνθρωποι, ε; Κάποτε θα πέθαιναν κι αυτοί...

Μα τι σας εξηγώ τώρα; Αφού αυτή είναι η δουλειά σας, να διαπραγματεύεστε και να συζητάτε, αλλά, προφανώς, ούτε γι' αυτό σας έχει μείνει χρόνος... Άμα θέλετε να κρατήσετε ζωντανή την αξιοπρέπειά σας, θα ήταν συνετό να προφέρετε κάτι, μικρό ή μεγάλο, μια λέξη μεγάλη ή μικρή... Γιατί από τη στιγμή που θα πάψουμε να μιλάμε, ξεκινά ο πόλεμος... Και μόνο οι νεκροί τον έχουν δει να τελειώνει...

Το ανθρώπινο είδος έχει αποδειχθεί ιστορικά πως είναι ικανό για τα πάντα. Και είναι, το πιστεύω. Έχει τη δύναμη να χτίσει κάτι καλό από την αρχή και να το φτάσει σε ένα ιδανικό σημείο, μόνο που τότε θα αποφασίσει να το καταστρέψει, γιατί δεν ήταν αρκετά ωραίο...

Φανταστείτε αυτό :

Μια μέρα ο πατέρας μου, μου δίνει ένα όπλο που του έχετε πουλήσει. Με φανατίζει με την ιδέα του πολέμου και στη συνέχεια μου λέει πως θέλετε να με

καταστρέψετε. Μετά γίνεστε εσείς ο εχθρός. Αναζητώ τη δικαίωσή μου και αποφασίζω πως θέλω να σας σκοτώσω..., να μην ζείτε περισσότερο..., να σταματάτε να ανασαίνετε... Θρίαμβος για μένα! Είστε τυχερός, που, καθώς μπαίνω, δεν σας σκοτώνω ακόμα. Τρεις μπράβοι συγκεντρώνονται μπροστά σας. Προτού ο πρώτος προλάβει να κάνει κάποια κίνηση, του έχω ρίξει στο κεφάλι. Νεκρός! Με μια απότομη κίνηση, έχω ήδη ρίξει στο πόδι του δεύτερου μπράβου σας, ο οποίος σωριάζεται. Ο τρίτος τρέχει όσο πιο γρήγορα μπορεί, για να γλυτώσει, να σωθεί και αποφασίζω να τον αφήσω. Εσάς, που λέτε να σας ρίξω; Ανίκανος να κουνηθείτε, ευθυγραμμίζω το όπλο μου στην καρδιά σας, στο στήθος σας... Και πυροβολώ... Νεκρός!

Και τώρα, σκεφτείτε αυτά:

Ο τρίτος μπράβος σας πού πάει μετά; Τα μέλη της οικογένειάς σας, πότε θα τα ξαναδείτε;

Σας παρακαλώ πάρα πολύ, σκεφτείτε ποιο θα είναι το επόμενο διαφημιστικό σποτάκι σας και πόσους θα είναι ικανή η χώρα σας να ενσωματώσει...

Άμα δεν βρίσκομαι ακόμα στον τενεκέ σας, υποκλίνομαι...

Με εκτίμηση,
Λίνα Ρόκα

Ρόκα Λίνα, Β5

Αθήνα, 12/3/2016

Αγαπητοί κύριοι

Δεν βλέπω άραγε στην τηλεόραση σκηνές φρικτές από πολέμους; Σκηνές από νεογέννητα παιδιά πνιγμένα στις απέραντες θάλασσες, γνωρίζοντας από την αρχή ότι αυτό το ταξίδι θα τα οδηγήσει στο θάνατο; Ποιος πίστευε ότι το πρώτο τους ταξίδι θα κατέληγε στο τελευταίο τους... Και όχι μόνο γι' αυτά τα μικρά νεογέννητα μωρά αλλά και τα άλλα τα μεγαλύτερα, που χαιρετούν την τηλεοπτική κάμερα σαν να είναι κάτι που έχουν να δουν καιρό, σαν να ξέρουν ότι κάποιος κρύβεται πίσω από αυτές, σαν να ξέρουν ότι εκατομμύρια άνθρωποι τους παρακολουθούν από μακριά, καθισμένοι στις πολυθρόνες ή ξαπλωμένοι στους καναπέδες, ενώ εκείνοι στριμώχνονται σε μια σκηνή πέντε τετραγωνικών, που ακουμπά δίχως κουβέρτες στο υγρό χώμα, μήνα Μάρτιο του 2016... Η μητέρα, ο πατέρας, η γιαγιά και ο παππούς, το εικοσάχρονο παιδί, που ψάχνει ένα καλύτερο μέλλον, όλοι μαζί σε μια σκηνή πέντε τετραγωνικών ...

Ξέρετε, όταν ήμουν μικρό παιδί, προσπάθησα να εξηγήσω τι είναι πόλεμος. Είπα πως είναι ένα τριγωνικό παιχνίδι, πως στην κορφή έχει την λέξη «συμφέρον» και στη βάση τη λέξη «θάνατος». Παίχτες ήταν οι άνθρωποι, που οι πιθανότητες να κερδίσουν ήταν ελάχιστες... Αυτός που δημιούργησε το «παιχνίδι» ήταν αυτός που μπορούσε να το σταματήσει, αν, βέβαια, ήθελε... Τώρα συνειδητοποιώ ότι σε αρκετά από αυτά είχα δίκιο, αν και ο πόλεμος είναι κάτι πολύ χειρότερο από απλά ένα «παιχνίδι».

Μην νομίζετε ότι διαφέρω. Ένα κορίτσι είμαι κι εγώ, που κάθετα στον καναπέ και παρακολουθεί τις εξελίξεις, τους δύσμοιρους συνανθρώπους μου να πνίγονται, να πεθαίνουν... και δεν κάνω τίποτα, επειδή δεν ξέρω τι, και απλά λυπάμαι. Λυπάμαι που χάνονται άδικα από τον κόσμο, λυπάμαι που ο πόλεμος είναι το μεγαλύτερο μειονέκτημα του ανθρώπινου γένους, λυπάμαι που το συμφέρον αποδεικνύεται πιο ισχυρό από την αγάπη για το συνάνθρωπο...

Και αλήθεια είναι ότι έχω σκεφτεί πως η βοήθεια είναι χρήσιμη σε τέτοιες καταστάσεις. Βέβαια, ακόμα πιο χρήσιμο θα ήταν η εξάλειψη του πολέμου, όχι η ανοχή του... Επειδή, αγαπητοί κύριοι, δεν πιστεύω πως για πολύ καιρό ακόμα θα μπορούν να έρχονται οι πρόσφυγες στις άλλες χώρες. Έτσι, θα δημιουργηθούν μεγαλύτερα προβλήματα, χωρίς να φταίνε οι πρόσφυγες ... Από ανάγκη έρχονται, όχι για τουρισμό...

Θεωρώ πως ο πόλεμος έχει μια ρίζα. Αυτό που προτείνω είναι να την βρούμε και να την κόψουμε. Βέβαια, εγώ δεν γνωρίζω πολλά από αυτά αλλά εσείς ναι. Ελπίζω να είστε πρόθυμοι να βοηθήσετε και να βρείτε λίγο χρόνο, γιατί η

αντιμετώπιση ενός τέτοιου προβλήματος που έχει πάρει σχεδόν παγκόσμιες διαστάσεις απειλεί από παντού.

Ίσως με ρωτήσετε γιατί με ενδιαφέρει εμένα τόσο πολύ... Η αλήθεια είναι ότι μια φορά προσπάθησα να μπω, έστω νοητικά στη θέση ενός τέτοιου παιδιού, ενός παιδιού που βιώνει τον πόλεμο, ενός παιδιού που πραγματοποιεί ένα «ταξίδι θανάτου», για να βρει μια καλύτερη ζωή, καλύτερη από το βομβαρδισμένο σπίτι του... Και ξέρετε, μόνο η ιδέα με έκανε να ανατριχιάσω. Φαντάζεστε να το ζούσα πραγματικά;

Φαίνεται πραγματικά αδιανόητο, σε εμένα ...

Οι διαστάσεις είναι τεράστιες και ελπίζω, έστω, στη μείωσή τους, αν όχι στην εξάλειψή τους.

Μακάρι εσείς και όσοι έχουν δύναμη να κατανοήσετε, όσο γίνεται περισσότερο, τα συναισθήματα των ανθρώπων που αναγκάζονται να πραγματοποιήσουν – το επισημαίνω χωρίς να το θέλουν – αυτό το ταξίδι και να βρείτε μια λύση που θεωρείτε καλύτερη της περίπτωσης, πράττοντας για μια φορά μόνο για το καλό των συνανθρώπων μας...

Πάντοτε ειρήνη...

Με σεβασμό,
η μαθήτρια Ρόκα Σοφία

Ρόκα Σοφία, Β5

Αθήνα, 14/3/2016

Κύριοι «δυνατοί» της γης

Ο πλανήτης μας χρειάζεται βοήθεια. Δεν μπορούν να συνεχιστούν αυτοί οι πόλεμοι. Ο κόσμος σε πολλές περιοχές της γης πεθαίνει άδικα και ψυχρά. Θεωρείτε πως αυτό είναι δίκαιο;

Οι ζωές όλων των ανθρώπων είναι ίσες... Κι όμως, κάθε μέρα, κυρίως στη Συρία, χιλιάδες αθώοι άνθρωποι σκοτώνονται με φρικαλέο και απάνθρωπο τρόπο. Γυναίκες και παιδιά, αν είναι τυχεροί να επιζήσουν, ταξιδεύουν επί μέρες στριμωγμένοι και χωρίς προμήθειες σε μια μικρή φουσκωτή βάρκα, η οποία από στιγμή σε στιγμή μπορεί να βουλιάξει. Όταν φτάσουν στον προορισμό τους, έχοντας χάσει τα αγαπημένα τους πρόσωπα, προσπαθούν να τα βγάλουν πέρα και να ξεκινήσουν μια καινούρια ζωή... Όλα αυτά είναι συνέπειες του πολέμου, τον οποίο συνήθως εσείς δημιουργείτε θέλοντας να εκμεταλλευτείτε τους φυσικούς πόρους μιας περιοχής ή για άλλους κερδοφόρους σκοπούς σας, χωρίς να σκεφτείτε τους αθώους κατοίκους εκείνης της περιοχής, οι οποίοι το μόνο που ζητάνε είναι μια ήρεμη και ειρηνική ζωή όπως αξίζει σε κάθε άνθρωπο.

Με εκτίμηση,
Γιώργος Σπηλιωτόπουλος

Σπηλιωτόπουλος Γιώργος, Β5

Αθήνα, 14/3/2016

Αξιότιμε κ. Grandi

Ονομάζομαι Σταματοπούλου Αναστασία και είμαι από την Ελλάδα. Φοιτώ στο 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Αθηνών, στη Β΄ τάξη. Αυτό το γράμμα είναι μια έκκληση για βοήθεια σχετικά με το θέμα των προσφύγων.

Σήμερα πάνω από τέσσερα εκατομμύρια Σύριοι πρόσφυγες εγκαθίστανται σε γειτονικές χώρες, όπως η Τουρκία, η Ιορδανία, ο Λίβανος και το Ιράκ και πολύ πρόσφατα άρχισαν να περνούν και στην Ευρώπη, μέσω της Μεσογείου θάλασσας και ακόμα πιο συγκεκριμένα μέσω του Αιγαίου πελάγους στην Ελλάδα. Αλλά φυσικά και το γνωρίζετε αυτό... καλύτερα από όλους!

Αυτό όμως που με φέρνει σε αυτή τη θέση να σας γράψω, δεν είναι η ανάγκη μου να επισημάνω το προφανές, αλλά να μιλήσω σε έναν ειδήμονα για το προσφυγικό ζήτημα, για τα προβλήματα των προσφύγων. Ή, τουλάχιστον, αυτό θα προσπαθήσω να κάνω... Είναι δικαίωμά μου να εκφράσω κι εγώ τη γνώμη μου, όπως, εξάλλου, και κάθε άνθρωπος. Και η γνώμη μου είναι απλή! Είναι η γνώμη μιας μαθήτριας, που δεν μπορεί να αντέξει τη δυστυχία και τον ξεριζωμό άλλων ανθρώπων...

Εγώ, σε αντίθεση πιθανόν, με άλλους αποστολείς δεν θέλω μόνο καλύτερη φροντίδα των προσφύγων στη χώρα που επιλέγουν να εγκατασταθούν, αλλά θέλω να εστιάσουμε στη ρίζα του προβλήματος. Και η ρίζα του προβλήματος δεν είναι άλλη από τον ίδιο τον πόλεμο σαν έννοια... Πόλεμος δεν είναι μόνο μια ένοπλη σύρραξη. Δεν είναι μόνο αυτό. Αν εγώ έπρεπε να συγγράψω το δικό μου λεξικό της ελληνικής γλώσσας, η λέξη «πόλεμος» δεν θα έπαιρνε περισσότερο από μία σειρά. Θα έγραφα: *Πόλεμος (ο) 1. Ταυτόσημο της λέξης δυστυχίας (βλ. δυστυχία) 2. Ταυτόσημο της λέξης ανούσιος (βλ. ανούσιος)...*

Με λίγα λόγια, σας εκλιπαρώ να βρείτε ένα συμβιβασμό, ώστε να σταματήσουν οι πόλεμοι, ώστε να μην αναγκάζονται άνθρωποι να εγκαταλείπουν την πατρίδα τους και την περιουσία τους...

Ελπίζω να πάρετε υπόψη σας την επιστολή μου...

Με εκτίμηση,
Αναστασία Σταματοπούλου

Σταματοπούλου Αναστασία, Β5

